

L.

Del 5° Ju del campo de la Vega

BIBLIOTECA DE LOYOLA
—
Sala y Estante 3 Plúteo 5

304

Errata sic corrigito.

Pagina.9.versu.16. ח. II. 4. . . . 18.3.
fenestra, somniũ, mox. Sed, sic. 19.8.
Verũ. At vero. 22.15. productũ incor
reptũ mutatur. 23.8. producta incor
reptis. 24. II. XIII. 25.2. פִּרְסִין. 27.14.
dele duas priores literas Hebræas.
36.10. XIII. 43.7. duo ן ן sunt ponen
di in superiori linea. 45.7. סְבוּת. 54.
מִפְקֹר cum dagues. 55.13. נְבוּן. & 18.
הִפְקֹרְתָם. vlti. נִפְקֹרָה. 64.17.
מִפְקִידִים & הִפְקֹדְנוּ. pa. 65.
מִפְקִידָה. & מִפְקִידָה. 73.1.
affine. 78.21. תְּבוּנִי. 84.1. מְלֹאָה. 85.7.
אֲחִיָּה & א sequētis dictionis in ה ver
tatur. 86.5. aut ו. 88. גְּלִיתִי גְּלִיתָם. 100
תְּנוּ תְּנִי. 104.5. ח. ה. 108.8. אֲשֶׁל cum
Seba Sin. 109.7. dempta vltima.
In CHALD. institutionib. 10. vlr.
לֵל delendę ex aliquibus libris. 16.1.
אֲתָתָא. 18.14. שִׁיתָא. pag. 20.6. אֲרִבְעָא
23.19. פִּקְדוֹן?

61
 INSTITVTIONES
 תחותיה עליו super. עם. cū.
 תחותיה עליו. תחותיה עליו.
 in compositione. עמיו עמיה עמי
 מ' iunctis finitio sepe includit ne
 gatione. מ' למיחשי ne peccet.
 מ' למיחשי ne relinquant.
 מ' למיחשי ne relinquant.

De Aduerbis.

Aduerbia temporis באזון
 Tunc. נון השתא האידנא.
 Hucusque. עד כה עד השתא עד כה.
 Vespere. רמש ומשא. heri. איתמלי תמלי.
 Manè. צפר צפרא. lam. אלא.
 Antequam. אלא.
 Locis. תמן.
 ibi. תמה.
 Illinc. מדין.
 Hic. מכא.
 Dehinc. מפון מכא.
 Infra. מרע מתחות.
 Desuper. מלעיל.
 Vndiq;. בכל אחר.
 Ultra. אלא.
 Aduerbia interrogandi sunt,
 Vbi. אן אי איבא איבא היבא.
 Vnde. מינן אי מדין מין.
 Quo, qua. לאן.
 Quomodo. איכדין איבא הין היבא.
 Quando. אימתי לאימת. Quid.
 מה מה.
 Quis. לן למה משול מדין למה.
 Quare. עד אימתי. Ne-
 gandi

festinavit, איתארת
 Particip. מיתמוחי. Plur. מורן. Focm.
 festinans. Futur. איתמוחי. cō
 fitabor. ויתון תיתון תייתו.
 Imperat. אוחי אוחיאו אוחי
 Infinit. לאיתמה לאסאר

In passiuā ab אתא fit
 adducta est.

De Praepositionibus.

Articulus ב componitur cum pro
 nomine ad hunc modum.

	ב	ב
ב	ב	ב
ב	ב	ב
ב	ב	ב

בתי בתר, post, cu pronomine,
 בתריהון. ppter,
 בגלל חלן בגין. בתריהון
 בגלל הון. dux primæ componuntur.
 coram, cōponi-
 tur in plurali קדם קדם.
 præter, iun-
 gitur ablatiuo מני לקבל.
 coram, cū
 in circuitu סחור סחור
 eodē ablatiuo. cū eodē ablat.
 super, cōponitur
 על. vsque, in cōpositio-
 ne, עד, תחות pro, cum pronomine
 תחותי

INSTITVTIONES

אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Partici. אָתְּחִיז אָתְּחִיז Futur. אָתְּחִיז אָתְּחִיז Plur. אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Imperat. אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Infinit. אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Passiua. Præteritum. אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Particip. אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Futur. אָתְּחִיז אָתְּחִיז

Tertia coniugatio.

Verba quæ ab N incipiunt, in hac cõiugatione, mutât N in Y, ab אָתְּחִיז in אָתְּחִיז. Et quæ à Nun incipiunt, abijciūt Nun, & loco eius surrogatur Dagues in sequenti litera, à אָתְּחִיז dices אָתְּחִיז asperfit. Quæ verò Iod habent in prima syllaba, id mutant in Vau cum Cholé, & additur S, אָתְּחִיז afflixit, à אָתְּחִיז & אָתְּחִיז festinauit, à אָתְּחִיז.

Præter. אָתְּחִיז אָתְּחִיז vel אָתְּחִיז אָתְּחִיז vel אָתְּחִיז אָתְּחִיז afflixerūt, אָתְּחִיז אָתְּחִיז festinauitis. In Fœmin. אָתְּחִיז אָתְּחִיז festi-

CHALDAICAE.

אָתְּחִיז Infinitiuus אָתְּחִיז

Inuenitur Dani. 6. אָתְּחִיז & Psal. 20. אָתְּחִיז

& in compositione pronomi- nis, אָתְּחִיז in nostro vocare.

Passiua in nullo distinguitur, à pas- sua primæ, vt crebrò à nobis incul- catum est, ideo ex significatione se- iungendæ sunt.

De ordinibus compositis.

Continet hic ordo triplicia ver- ba, quæ dâ habet Aleph in principio & sine, אָתְּחִיז venit, אָתְּחִיז sanauit, אָתְּחִיז pinsuit. Quædam in eisdẽ locis reci- piunt, vt אָתְּחִיז cõfessus est, אָתְּחִיז tristis fuit, אָתְּחִיז festinauit, אָתְּחִיז iurauit. Ceterû quæ habet Iod, possunt id etiã cû Se- ba subscriptû in huiusmodi verbis habere אָתְּחִיז. Quædâ demû incipiunt à N & in Y desinūt, vt אָתְּחִיז aspersus fuit.

Prima coniugatio Actiua vocis verbi אָתְּחִיז

אָתְּחִיז Præter.

אָתְּחִיז אָתְּחִיז

אָתְּחִיז אָתְּחִיז

אָתְּחִיז אָתְּחִיז Plural. אָתְּחִיז

Habet & אגלי, & cū .. אגלי, deniq;
 ptotā coniugationē poteris hęc ver
 ba cū .., aut Chiric, in verbi media
 litera inflectere. ^b Hac forma אגליו
 aut אגליאו inuenies frequenter.

מגלא מגלח מגליא Partic.
 מגליו מגלאיו; מגלון מגלאון

Futurum אגון

אגל אגלי

תגליו תגליו

תגליו תגליו

נגליו נגליו; נהגליו נהגליו; Plural.

תגלון תגליו

תגלון תגליו

^{a. b} Admittunt דה präteriti hęc ver
 ba, in alijs deinceps tēporibus, præ
 cipuè in his tribus personis masculi
 nis pluralis numeri, & tunc subscri
 buntur literæ accidentales cum :,
 vt Dan. 2. תהחווון. תהגלון יהגלון
 indicabit. Nam דה quod in themate ac
 cipiunt, suo iure retinere possunt.

הגליו הגליו Imper.

הגליו הגליו; הגליו הגליו

M v Infi-

תגליו תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו Plur.

תגלון תגליו

תגלון תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו

Infinitiuus תגל

תגליו תגליו

Passiua in nullo differt, à passiuā
 primę, dempto in appositione Da
 gues, quod est proprium huius con
 iugationis, & non illius. Præte. תגל
 א תגליו. Par. תגליו. Fut. תגליו. Impe.
 תגליו. Inf. תגל.

Tertia Coniugatio. Actiua. Præteri.

תגליו תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו

תגליו תגליו

Ha-

INSTITVTIONES

תתגלו ליון תתגלו תתגלינה תתגליון
יתגלו ליון יתגלו תתגלינה יתגליון
אתגלי ליון Impe.

אתגלו אתגליאו: אתגלינה אתגלאה
בכלמ Infinitiuus.
מתגלי מתגלא אתגלאה מתגלאה

Secunda Coniugatio. Actiua. Præter.

גלי גלי גלאת גליאת

גלית גלית

גליתי גלית גלינה:

גלו גליאו Plural.

גליתו גליתו

גלינה

Inuenitur vnicū tantū verbū in hac
cōiugatione, quod nunq̄ habet Da-
gues, sed eius loco habet Iod, est que
שיצא שיצא deleuit. In Fœmi. שיצא

& שיצאת. In Partic. שיצא. In Futur.

שיצא. In Pass. שיצא. Participium.

מגלי מגלא מגלאת

מגליו מגליו מגליו מגליו

מגלי Futur.

M iiii הגלי

que eo, primæ coniugationis.

A verbo הנה. Infinit. מהו. A סוה fit

מיסא חיא, מיסא. Passiua. Præterit.

אתגלה לי אתגלאת אתגליאת

אתגלית אתגלית

אתגלית אתגלית אתגלינה:

אתגליו אתגליו Plur.

אתגליתו אתגליתו

אתגלינה

Habet hæc persona eandem desin-
entias, quas supra in actiua recen-
suimus. אתגליו אתגלו. Participium.

מתגלא מתגלא לח

מתגליו מתגליו מתגליו

Habet etiam מתגליו vt Daniel. 5.

מתגליו. soluebatur compages lum-
borum eius. i. timore correptus ven-
trem soluit. à שרה. Futurum.

אתגלי לי

תתגלי ליון תתגל

יתגלו ליון יתגלו

תתגלו בתתגליו Plural

תתגלי

Finitur hoc futurum in י aut ה in quatuor primis personis.

Futur. verbi היה sic inflectitur.

היהו	יהו	תהי	יהי
תהיו	יהיו	תהיו	יהיו

Et à verbo היה ad hunc modum efficies Futurum.

תהיו	יהיו	תהיו	יהיו
תהיונה	יהיונה	תהיונה	יהיונה

Inuenitur sæpè ליהו ליהו, & dicunt aliqui ל positâ vice accidentalis literæ futuri. Alij multò meliùs dicunt esse gerundij. A היה. Futur. typus hic est, איתי תיתי ייתי

גלי גליו	גלה גליו Imper.
גלינה גליונה	גלו

Inuenitur hac forma, vt Daniel. 2. rex in æternû viuẽ.

Infinit. מגלא מגלא גלאה גלויי
 "Vt גסויי, si habet Dagues in media est secundæ coniugationis, si est abf

̄ Frequenter his formis vtutur Chal dæi, בכו fleuerunt, רמו proiecerunt, משו peruenerunt. & cum Iod & Vau in fine אשתיו biberunt, addito נ in princi. Danie. 5. נא שתה est thema verbi, aut est passiuû. In tertia quoque coniugatione earundẽ literarû fit additio, vt Daniel. 5. היתיו מאני, & רמו רמו proiecerunt. Habet & hanc formã גליאו, vt שתיאו biberunt, צביאו voluerunt, שריאו in cæperunt. Hanc deniq; sæpè assumit formã גלוהי, vt Daniel. 5. זיהו שנוהי aspectus mutauerunt se. Participiû.

גלאת גלאר	גלה
גלאו גליו	גליו גליו
גלאו גליו	גלה אגלי Futu.
תגלי תגליו	תגלי
תגלי תגליו	גלי
	גלי תגליו Plur.
תגלו תגליו	תגלו תגלו
תגלו תגליו	תגלו תגלו

Subscribi in medja verbi, interdū cū Chiric, interdum cum .. in tota hac coniugatione אקים aut אקים

Parti. מתיבא בת מתיבון מתיבא Futu. אחיב אחיב

Plural. תתיב תתיב תתיבון תתיבון

Habent sã pẽ litera accidentales per totum Futur, Seba, vt תתיבון תתיבון

Impe. התיב התיבון

Infinitiuus בכלמ אתיב אתיב

Passiua aut nõ differt à passiuua primã אתקם תא. In Fut. אתקם תתקם. Aut fit more Hebraico tota illa, à capite vsque ad calcem, ad hunc modum fermẽ. Præteritum.

Infinitiuus. בכלמ מיתחב איתחבא

In secunda coniugat. Præter. קיים אקיים אקיים אקיים Fut. אקיים אקיים אקיים Impe. אקיים אקיים אקיים Pass. אקיים אקיים אקיים Par. אקיים אקיים אקיים Futu. אקיים אקיים אקיים Imp. אקיים אקיים אקיים Inf. אקיים אקיים אקיים

Tertia coniugatio Actiua. Præter.

אחיב אחיב אחיבת אחיבת אחיבת אחיבת אחיבית אחיבית אחיבנא אחיבנא אחיבון אחיבון אחיבתון אחיבתון אחיבנא אחיבנא

Habet thema huius cõiugationis א accidentale, quod est in principio, subscriptum cū -, אחיב אקים. Et aliquando cū - in omnib. personis אעל. Aliquando litera que in fronte ponitur est ה, que potest perpetuò per totã coniugationẽ seruari, vt התיב Danie. 2. & מהקים eodẽ loco. Potest subscri-

INSTITVTIONES

אִיתְּחַבְתָּ	אִיתְּחַבְתְּ
אִיתְּחַבֶּיךָ	אִיתְּחַבֶּיךָ
אִיתְּחַבְתְּ	אִיתְּחַבְתְּ
אִיתְּחַבְתְּ	אִיתְּחַבְתְּ
אִיתְּחַבְתְּ	אִיתְּחַבְתְּ
אִיתְּחַבְתְּ	אִיתְּחַבְתְּ

Tota hæc cõiugatio potest habere in vltima? vel אִיתְּחַבְתְּ אוּ אִיתְּחַבְתְּ. Aliqui putant verbum שומח, id est, posita fuit. s. petra, apud Danic. ca. 6. esse præteritum huius cõiugationis. Forte est partici. habitus more Hebraico. Participium.

מִיתְּחַבְתָּ	מִיתְּחַבְתְּ
מִיתְּחַבֶּיךָ	מִיתְּחַבֶּיךָ

Futurum. אִיתְּחַבְתָּ vel אִיתְּחַבְתְּ
 מִיתְּחַבֶּיךָ מִיתְּחַבְתְּ
 מִיתְּחַבְתְּ מִיתְּחַבְתְּ

Plur. גִּיתְּחַבְתֶּם גִּיתְּחַבְתֶּם גִּיתְּחַבְתֶּם

תִּתְּחַבְּנוּ	תִּתְּחַבְּנוּ
יִתְּחַבְּנוּ	יִתְּחַבְּנוּ

Imperat. הִתְּחַבְּבוּ בִּין הִתְּחַבְּבוּ

הִתְּחַבְּבוּ	הִתְּחַבְּבוּ
הִתְּחַבְּבוּ	הִתְּחַבְּבוּ

Habet & in media הִתְּחַבְּבוּ וּ

Inf-

תָּב	תָּב
תָּבִין	תָּבִין

Habet hoc Partic. אִי aut אִי in secũ da litera verbi, quamvis in reliquis personis duplex Iod sibi asciscat. & à verbo תָּב dices

תָּבִין	תָּבִין
תָּבִין	תָּבִין

Futurum אִתְּוּ

אִתְּוּ	אִתְּוּ
תָּבִין	תָּבִין
תָּבִין	תָּבִין

תָּבִין	תָּבִין
תָּבִין	תָּבִין
תָּבִין	תָּבִין

Habet Cholem cum י ocioso, & sine illo תִּיחַבְּוּ וִיחַבְּוּ

Imperatiuus.

תָּבִין	תָּבִין
תָּבִין	תָּבִין

Infinitiuus בְּכֹלֵם

תִּיב תִּיב מִתְּחַבְּבוּ מִתְּחַבְּבוּ

Passiuua Præteritum.

אִיתְּחַבְתָּ	אִיתְּחַבְתְּ
---------------	---------------

אִיתְּ

tamen in nullo differt à passiuua Hebraica, הוּדַע. Sic Dani. 4. הוּסַף. & ca. 7. הוּבַד. & sæpè alias easdem verbo rû formas apud Chaldæos inuenim^{us} quæ sunt apud Hebræos.

De verbis monosyllabis.

In his verbis, thema est infinitiuus, vt לֹשׁ miscere, לֹשׁ maledicere, פֹּשׂ crescere, עוֹר intrare, רֹבב redire, שׂוּם ponere, חוּם misereri, שׂוּף comminuere, נוֹן nutrire. Literam Vau in medio thematis existentem, in Futuro & Imperat. & Infinit. hæc verba seruant, in alijs temporibus amittūt. Inflectūturq; ad hunc modum. Præteritum.

תָּבַח תִּבְּחַ תִּבְּחִי תָּבַחַת

תָּבַחַת תָּבַחַתִּי תָּבַחַתִּיךְ

תָּבַחַתִּיךְ תָּבַחַתִּיךְ

תָּבַחַתִּיךְ תָּבַחַתִּיךְ

תָּבַחַתִּיךְ תָּבַחַתִּיךְ

תָּבַחַתִּיךְ תָּבַחַתִּיךְ

Præsens.

תב

ab א, in tertia coniugatione regularium iam dictum est.

Participium.

מוּדַע מוּדַע מוּדַע מוּדַע

מוּדַע מוּדַע מוּדַע מוּדַע

Futurum.

אוּדַע אוּדַע

אוּדַע אוּדַע אוּדַע אוּדַע

אוּדַע אוּדַע אוּדַע אוּדַע

Plur. נוּדַע נוּדַע

נוּדַע נוּדַע נוּדַע נוּדַע

נוּדַע נוּדַע נוּדַע נוּדַע

Verba quæ in præterito acceperunt augmentum א, per totam id seruant coniugationem.

Imperatiuus.

הוּדַע הוּדַע הוּדַע הוּדַע

הוּדַע הוּדַע הוּדַע הוּדַע

Et cū א אוּדַע אוּדַע אוּדַע אוּדַע

Infinitiuus. בְּכַלֵּם

הוּדַע הוּדַע

Passiua est eadē cum passiuua primæ coniugationis, אָתוּדַע. Interdū tamen

Præteritū יִקְרֶה יִקְרֶה. Partic. מִקְרֶה
Futurū. אִתְּקַר. Palsiua. מִתְּקַר
particip. מִתְּקַר. Futur. אִתְּקַר

Tertia Coniugatio. Actiua.

Præteritum.

חֹדַע חֹדַע חֹדַע

חֹדַע חֹדַע

חֹדַע חֹדַע

Plur. חֹדְעוּ חֹדְעוּ חֹדְעוּ

חֹדְעוּ חֹדְעוּ חֹדְעוּ

חֹדְעוּ

Plerunque ad modum prædictū
variatur, Iod videlicet 1 mutato, &
addito. Aliquando accipit א in
prima, sicut in alijs coniugationibus
accidere solet, אֹבֵישׁ אֹדַע אֹקִיר. Ma
net aliquando Iod, cum augmento
& - אֵינֶק אֵיכֵל אֵילֵל. Nonnun
quam hanc habet formam, הֵיבֵל fe
cit adducere, Efdra. cap. 5. in Infnit,
De verbis incipientibus להֵיבֵל

ab

A verbo יִכּוּל Futur. יִכּוּל יִכּוּל pote
ro. aut vt differat à Futur. אִכּוּל dices
אִכּוּל תִּכּוּל יִכּוּל יִכּוּל

Potest variari Futurum, Nun in
terposito, ad hunc modum, אִינְדַע
תִּינְדַע יִינְדַע יִינְדַע. nisi fortè tunc di
cas thema esse ינְדַע.

Imperatiuus.

דַּע דַּע

דַּע דַּע

בְּכֹלִים

מִינְדַע מִינְדַע מִינְדַע

Palsiua. Præteritum.

אִתְּדַע אִתְּדַע אִתְּדַע

Participium.

מִתְּדַע מִתְּדַע מִתְּדַע

Futurum.

אִתְּדַע תִּתְּדַע נִתְּדַע

Aliquando eius forma est vt in He
bræo אִתְּדַע

Imperatiuus.

אִתְּדַע אִתְּדַע אִתְּדַע

Infnit.

אִתְּדַע לִאִתְּדַע בְּכֹלִים

Se-

Fœmin. Mascul.

Præteritum.

יָדַעְתָּ	יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ
יָדַעְתְּ	יָדַעְתָּ	יָדַעְתָּ
	יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ

Cómu.

יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ
יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ

Cómu.

Cum cõiunctione ו וידע & cognouit. Participium.

יָדַעְתָּ	יָדַעְתָּ
יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ

^a Aduerte quòd Daniel. 4. יָדַעְתָּ potest esse prima præteriti persona, aut particip. mascul. ^b יָדַעְתְּ participium est Dan. 2. ca. אָנֹכִי יָדַעְתִּי אֲנִי cognosco ego.

Futurum.

יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ
יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ
יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ
יָדַעְתְּ	יָדַעְתְּ

L v A ver

rum. הִנָּפֵק. Quando verò irregulariter variantur, hanc præferunt formã.

Præteritum.

אָטִיר	אָטִיר
אָטִיר	אָטִיר
אָטִיר	אָטִיר

Plural.

אָטִיר	אָטִיר
אָטִיר	אָטִיר
אָטִיר	אָטִיר

Scribitur media nõ infreqüeter cû -, in tota Coniugatione hoc modo.

אָטִיר	אָטִיר
אָטִיר	אָטִיר

Partic. מִטִּיר. Futur. אָטִיר vel אָטִיר
Imperatiuus.

אָטִיר	אָטִיר
אָטִיר	אָטִיר

Infinitiuus. אָטִיר. Passiua eadem est cum passiua primę cõiugationis.

De verbis incipientibus à lod.

Verba à lod incipientia, hunc in modum variantur.

Fœ-

co Nun, תישר וישר גיטר. Et cum Cholem & sine Nun in tota similiter coniugatione. אטור תטוד יטוד

טרי טר
טרא טרו

Et cum Vau טורו טורי טרא. Et cum Cholemic טורו טורי. & cum Chiric טורו טורי. & sine defectu Nun נטרו נטרי נטרא

Infin. ככלמ
מיטר נטרא
Passiua.

Præteritum איתנטר. Particip. מתנטר
Fatur. אנתנטר תנתנטר. Impera. אנתנטר
אנתנטרא. Infinit.

Secunda Coniugatio.

Præte. נטיר. Part. מנטיר. Futu. אנטיר
Imperat. נטיר נטיר. Infini. נטירא. Passiua eo modo fiet, quo in verbis regularibus dictum est.

Tertia Coniugatio.

Hæc verba aliquando regulariter variantur, אנטיר אנטיר. Aliquando pro א recipiunt דו more Hebræo

LIBER TERTIVS

Chaldaicarum institutionum, in quo agitur de verbis defectiuis, & quiescentibus, & de dictionibus consignificatiuis, eodem Authore.

De verbis incipientibus à Nun.

Hæc verba nonnunquam regulariter variatur, hoc est, sine amissione Nun. Aliquãdo verò aufertur litera Nun inter coniugandũ, depto in præterito & participio actiuę huius coniugationis, in quibus perpetuò permanet. Porrò verba ista hanc ferè habent formam.

נטק נטר נסק נפל נשל נסיב נגיד נתב
Futurum.

אטר
תטר
יטר
Plural.

נטר
תטרו
יטרו

Et cum Nun in tota Coniugatione אנטר תנטר ינטר ננטר & cum lod, lo-

Futurum.

Futuri prima persona octo habet compositiones, sicut & prateriti prima. Fœmin. Mascul.

אפקדו אפקדינך אפקדינך 2

אפקדיה אפקדיניהו אפקדה אפקדינה 3

Plural.

אפקדו אפקדו 2

אפקדהו אפקדינו אפקדה 3

אפקדינו] אפקדינו 3

Cú pronomibus primitiuis dices:

אפקד יתך יתך יתיה יתכוז כו יתהוהו

Imperatiuus. אפקד

אפקדי אפקדי

אפקדיה אפקדיהו אפקדיניה אפקדה אפקדינה

Plural.

אפקדא אפקדא

אפקדו אפקדו

אפקדו אפקדו, Imper. componuntur

vt tertia persona prateriti. אפקדו

Infinitiuus eafdem habet compositiones quas nomen admittit.

Finis libri fecundi.

positiones, & non componitur cum pronomine primæ personæ.

Fœmin. Mascul.

אפקדתך אפקדתך אפקדתך תיניך 2

אפקדתיה תינייה אפקדתיה אפקדתה 3

אפקדתיהו] Plural.

אפקדתיכוז אפקדתיכוז אפקדתיכוז 2

אפקדתיכוז] אפקדתיכוז 3

אפקדתיכוז אפקדתיכוז אפקדתיכוז

אפקדתיכוז אפקדתיכוז אפקדתיכוז

אפקדתיכוז prima persona numeri plu-

ralis tot admittit compositiones,

quot præcedens.

אפקדנוך אפקדנוך אפקדנוך אפקדנוך 2

אפקדנוכהו אפקדנוכהו אפקדנוכהו 3

Plural.

אפקדנוכוז אפקדנוכוז 2

אפקדנוכוז אפקדנוכוז אפקדנוכוז 3

אפקדנוכוז

Participium eodem modo com-

ponitur quo nomina, vt in nomine

אפקדתיכוז dictum est à nobis, ideo il-

lic pete quæ hic dicenda erant.

Fœmin. Mascul.

פְּקֻדְתֵּי פְּקֻדְתֵּי פְּקֻדְתֵּי Cōmu.
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ תְּוִיבֵּהּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
] פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Plural.

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
] תְּוִיבֵּהּ Cum primitiuus dices

פְּקֻדְתֵּי יְהוּ יְהוּ יְהוּ יְהוּ
Secundæ personæ, tam masculinæ quàm fœmininæ, pluralis numeri, totidem habent compositiones, quot præcedentes..

פְּקֻדְתֵּוּ פְּקֻדְתֵּוּ
פְּקֻדְתֵּי פְּקֻדְתֵּי
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Plural.

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ

Prima persona numeri singularis communis generis, octo habet com-

L ij possi-

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Plural.

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Tertia persona pluralis masculinae ad hunc modum componitur.

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Plural.

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Hæc de compositione harum trium personarum præteriti, fufius dixisse necessarium fuit, vt reliqua facilius intelligi & percipi possint.

פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
פְּקֻדְתֵּיהֶּ פְּקֻדְתֵּיהֶּ
Secundæ personæ sex habent compositiones, nam non admittunt compositionem cum pronomine secundæ personæ.

Fœ-

De compositione verbi cum pronomine
deriuatiuo vel affixo.

Tertiæ personæ præteriti decem
habent compositiones, & primum
tertiæ personæ masculinæ פָּקַד vel
פָּקַדָּה, istæ sunt compositiones.

Fœmin. Mascul.

פָּקַדְתִּי פָּקַדְתְּ

פָּקַדְתְּ פָּקַדְתִּי

פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּן
פָּקַדְתֶּן פָּקַדְתֶּם

Plural.

פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּן

פָּקַדְתֶּן פָּקַדְתֶּם

פָּקַדְתֶּן פָּקַדְתֶּם

Per nomina primitiua sic, פָּקַד יָתִי, & eodem
modo efficies per totam coniuga-
tionem, cum volueris eandem ora-
tionem per nomina primitiua
constituere.

פָּקַדְתִּי 3. Fœmin. persona, totidē
habet cōpositiones quot masculina.

Fœmin. Mascul.

פָּקַדְתִּי

L

פָּקַדְתְּ

Futurum אָתֵּן

אֶפְקַדְךָ

תֶּפְקַדְנִי

תֶּפְקַדְנִי

תֶּפְקַדְנִי

תֶּפְקַדְנִי

Plural.

נֶפְקַדְנֵנוּ

תֶּפְקַדְנוּ

תֶּפְקַדְנוּ

יֶפְקַדְנוּ

יֶפְקַדְנוּ

Imperatiuus.

אֶפְקַדְךָ

אֶפְקַדְךָ

אֶפְקַדְךָ

אֶפְקַדְךָ

Infinitiuus בְּקַלְמֵךְ

אֶפְקַדְךָ אֶפְקַדְךָ אֶפְקַדְךָ

Passiua huius Tertiæ Coniugatio
nis in nullo differt à passiuua primæ.
Aliquando non distinguitur ab He-
braica forma eiusdem tertiæ coniu-
gationis, הִנְחַת הַתְּקַן הֶפְקַד

Hæc de verborum regulariū con-
iugationibus dixisse satis sit. Verum
vice corolarij de compositione ver-
bi cum pronomine, quæ hoc loco
mihi differenda esse videntur, per-
curram.

De

32 INSTITVTIONES
 vltima fuerit gutturalis vel Res, nā
 tunc hāc habet formā אָשָׁר אָצַמַח.
 Præterea nonnunq̄ posse habere au
 gmentum הַ, veluti apud Hebræos,
 notum est, הַנִּפְקֵה הַשְּׁפִיל. Deniq; ver
 ba ab א incipientia frequenter scri
 buntur perinde ac si à Iod inciperēt,
 הוֹבְרַתָּא aut אוֹבְרַתָּא & ab אַרְךְּ dices
 הוֹרִיךְ aut אוֹרִיךְ

Præteritum.

אֶפְקַדְתָּ אֶפְקִיד
 אֶפְקַדְתָּ אֶפְקִיד
 אֶפְקַדְתָּ אֶפְקִיד
 אֶפְקַדְתָּ אֶפְקִיד

Plural.

אֶפְקַדְתֶּם אֶפְקִידוּ
 אֶפְקַדְתֶּם אֶפְקִידוּ
 אֶפְקַדְתֶּם אֶפְקִידוּ
 אֶפְקַדְתֶּם אֶפְקִידוּ

In tota hac coniugatione potest
 media litera cum Chiric, aut cum
 çere subscribi, אֶפְקִידְשׁ אֶפְקִידְשׁ

Præsens.

מֶפְקֵד אֶפְקִיד
 מֶפְקֵד אֶפְקִיד
 מֶפְקֵד אֶפְקִיד
 מֶפְקֵד אֶפְקִיד
 אַחִין

loquerentur, בְּמַלְלֹתֵי in loquendo
 me, לְאַתְבוֹתַי ad reducendum me,
 לְשִׁלְחוֹת ad mittendum, לאֲבֹדוֹת ad
 perdendum. Passiua eiusdem
 Fit ab actiua addito אֵית à principio:

אֵיתְפְּקִידְתָּ אֵיתְפְּקִיד
 אֵיתְפְּקִידְתָּ אֵיתְפְּקִיד
 אֵיתְפְּקִידְתָּ אֵיתְפְּקִיד
 אֵיתְפְּקִידְתָּ אֵיתְפְּקִיד

Plural.

אֵיתְפְּקִידְתֶּם אֵיתְפְּקִידוּ
 אֵיתְפְּקִידְתֶּם אֵיתְפְּקִידוּ
 אֵיתְפְּקִידְתֶּם אֵיתְפְּקִידוּ
 אֵיתְפְּקִידְתֶּם אֵיתְפְּקִידוּ

Præsens.

מִתְפְּקִידְתָּ מִתְפְּקִיד
 מִתְפְּקִידְתָּ מִתְפְּקִיד
 מִתְפְּקִידְתָּ מִתְפְּקִיד
 מִתְפְּקִידְתָּ מִתְפְּקִיד
 Futurū fit cū אֵית vel אֵת. אֵתְפְּקִיד
 אֵתְפְּקִיד. Imperat. אֵתְפְּקִיד. Infiniti.
 אֵתְפְּקִיד

Tertia Coniugatio.

Syri vt efficiant tertiam Coniu
 gationem, addunt coniugationi pri
 mæ literam א cum Pathach subscri
 ptam, אֶתְפְּקִיד. Nisi cūm
 vlti-

Habent etiam thema hoc - aut ?
subscriptum, & potest cum his vo-
calibus, per totum præteritum con-
iugari. פקיד פקד

Præfens.

מפקיד קד מפקדא מפקדא דת
מפקדון מפקדא תו מפקדון

Futurum.

אפקיד תפקיד
תפקיד דין תפקיד דין
תפקיד תפקיד דין תפקיד דין

Plural.

תפקיד תפקיד דין תפקיד דין

תפקיד דין תפקיד דין תפקיד דין תפקיד דין
תפקיד דין תפקיד דין תפקיד דין תפקיד דין

Habet Pachach in media hoc to-
tum futurum, vt אפקד & cætera,

Imperatiuus.

פקדי פקדי פקדי פקדי
פקדא פקדא פקדא פקדא דא

Infinitiuus בכלם

פקד פקדא פקדא פקדא דא

Assumit Infinitiuus plerunque
hanc formam, במלל ורהוון, cum ipsi

loque

יתפקדון יתפקדון תתפקדא יתפקדון
Imperatiuus.

אתתפקד אתתפקד
אתתפקדא אתתפקדא דא

Infinitiuus. בכלם

מתפקד מתפקדא אתתפקדא

Secunda Coniugatio perfectorum.

Hæc coniugatio habet Dagues in
media קדיש פליג דבר מליל. Porrò
cùm media est gutturalis vel Res,
præcedit eis Camez loco puncti Da-
gues, צריף, בריך, bñdixit, סרב, reuuit,
צריף, purgauit. Aliqui tamen dicunt esse
huiusmodi verba, primæ coniuga-
tionis propria. Præteritum.

פקידא פקידת פקידת
פקידת פקידת פקידת פקידת

פקידת פקידת פקידת פקידת

Plural.

פקידו פקידו פקידו פקידו
פקידתו פקידתו פקידתו פקידתו

פקידתו פקידתו פקידתו פקידתו

Habet

Ex his exéplis doceberis, apud Chal-
dæos post punctû productum, iuxta
eorum canones, sequi posse Dagues.

Præteritum.

אִתְּפַקְדָּא	אִתְּפַקְדָּתְךָ
אִתְּפַקְדָּתְךָ	אִתְּפַקְדָּתְךָ
	אִתְּפַקְדִּירְךָ

Plural.

אִתְּפַקְדָּא	אִתְּפַקְדוּ
אִתְּפַקְדִּיתְךָ	אִתְּפַקְדִּיתְכוּ
	אִתְּפַקְדִּינָא

Subscribi potest media litera cû
Chiric aut çere. אִתְּפַקִּיד אִתְּפַקִּיר

Participium.

מְתַפְקֵדָא	מְתַפְקֵדָתְךָ
מְתַפְקֵדוּ	מְתַפְקֵדוּ
מְתַפְקֵדוּ	מְתַפְקֵדוּ
מְתַפְקֵדוּ	מְתַפְקֵדוּ
מְתַפְקֵדוּ	מְתַפְקֵדוּ

Futurum.

אִתְּפַקְדִּי	אִתְּפַקְדִּי
אִתְּפַקְדִּי	אִתְּפַקְדִּי
אִתְּפַקְדִּי	אִתְּפַקְדִּי
אִתְּפַקְדִּי	אִתְּפַקְדִּי
אִתְּפַקְדִּי	אִתְּפַקְדִּי

Plural.

נְתַפְקֵדָא

נְתַפְקֵדוּ נְתַפְקֵדוּ נְתַפְקֵדוּ נְתַפְקֵדוּ
נְתַפְקֵדוּ

rum indicatiui יהוי כְּפַתְגִּמְךָ. Vti-
nam sit iuxta verbum tuum.

Passiua eius.

Fit passiuua omnium coniugatio-
nû, additione אַתְ אוּת ad thematis
principiû. אִתְּאֲבַל אֲתַבְנִישׁ. Porro
quando verbum incipit à שׁ aut ס, li-
tera ת isti^o dictionis ascititię in qua-
uis passiuua, sequitur post literam in-
itiale verbis. אֲשַׁתַּכַּח inuentus est,
אֲשַׁתְּוִיב liberatus est. Deinde quan-
do in initio verbi est ו, Tau illud
mutatur in Daleth, & ponitur post
Zain. אֲוֹדְרֵךְ monitus est. אֲוֹדְרֵךְ accin-
ctus est. Mox quãdo à ף verbû inci-
pit ת etiã postponitur, & adhuc mu-
tatur in שׁ אֲצַטְלִיב. suspensus est. De-
niq; cû initialis litera fuerit בְּלוּתָה
Tau litera quę addi solet, amittitur,
& ponitur loco eius Dagues in pri-
ma litera verbi. אֲבַטְלִי dissipabitur.
אֲסַדְמֵא afsimilatus est. אֲטַבַּע submer-
sus est; אֲטַמַּר absconditus est. אֲתַבְרַע
fortificatus est, אֲתַבְרַע contractus est.

Ex his

פְּקִידָתוֹ פְּקִידָתוֹ

פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא Cōmu.

Et cum Chiric cum Iod sic,

פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא Singul.

פְּקִידוֹ פְּקִידוֹ פְּקִידוֹ Plural.

Participium præsentis.

Fœmin. Mascul.

פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא
פְּקִידוֹ פְּקִידוֹ פְּקִידוֹ

Futurum. Literę constituen-
tes eum, sunt אַחֲזִי

Fœmin. Mascul.

אֶפְקִיד אֶפְקִיד Cōmu.

תְּפַקֵּד תְּפַקֵּד

יִפְקִיד יִפְקִיד

Plural.

נִפְקִידוּ נִפְקִידוּ Cōmu.

תְּפַקְדָּנָא תְּפַקְדָּנָא

יִתְקַדּוּ יִתְקַדּוּ

* Solent nonnulli Chaldaici inter-
pretes loco vtriusque numeri, po-
nere literam Nun, vt יִתְקַדּוּ inuoca-
bunt

K iij bunt

ligere, qui non omninò negligens
fuerit, modò totam artem animo
complectatur. Ad reliqua igitur
pertractanda accedamus.

LIBER SECVNDVS

Chaldaicarum institutionum, in quo agitur de
verbis regularibus & eorum composi-
tione cum pronomine, ab eodem
Authore lucubratus.

Verba Chaldaica ferè omnia,
tam regularia quàm irregula-
ria, per tres Coniugationes varian-
tur. Verum regulariù prima has ha-
bet formas, פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא
Actiua primæ Coniugationis.

Præteritum.

Fœmin. Mascul.

פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא

פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא

פְּקִידָתָא פְּקִידָתָא Cōmu.

Plural.

פְּקִידוּ פְּקִידוּ פְּקִידוּ

קְדָמוֹ

21	INSTITVTIONES	
שְׁתִּיתָא	שְׁתִּיתָא	Sext ^o
שְׁבִיעָא	שְׁבִיעָא	vij
תְּמִינָא	תְּמִינָא	viii
תְּשִׁיעָא	תְּשִׁיעָא	ix
עֲשִׂירָא	עֲשִׂירָא	x

Deinceps Chaldaei, sicut & Hebraei
vtuntur numeris cardinalibus pro
ordinalibus, וְטַרְדְּעֶסֶר duodecim^o.
אֶדְרָבְעַת עֶסְרָא וְיֹמָא decimus quartus
dies. & חֲמִשָּׁא עֶסְרָא decim^o quint^o.

Pluralem numerum efficies eo-
dem modo quo in nominibus gen-
tilibus dictum est. in Mascul. quidē
קִדְמָא קִדְמָא קִדְמָא. In Foe-
minino verò קִדְמִיתָא קִדְמִיתָא קִדְמִיתָא

Ab his numeralibus fiunt nomi-
na abstracta, ad hunc modum פְּלִגְוִת
media pars. תְּלִיתוֹת tertia pars. רְבִיעוֹת
quarta pars. Hæc breuiter, nullis te-
stimonijs adhibitis, transilire visum
est, ne instituti nostri oblitus esse vi-
derer. Nam testimonia ille facilè po-
terit obseruare, & ex paraphrastibus
Chaldaicis, & Daniele, & Esdra col

K iij ligere

אַלְפָא	אַלְפָא	Mille. Singul.
אַלְפִין	אַלְפִין	Millia. Plural.
אַלְפִין חֲרִין	אַלְפִין	Duo millia
אַלְפִין	אַלְפִין	Tria millia.
אַרְבַּעַת	אַרְבַּעַת	Quatuor mill.
חֲמִשָּׁא	חֲמִשָּׁא	Quinque mill.
שִׁשָּׁא	שִׁשָּׁא	Sex millia
שְׁבַעַת	שְׁבַעַת	Septem millia
תְּמִנָא	תְּמִנָא	Octo millia
תְּשַׁעַת	תְּשַׁעַת	Nouem millia
עֲשָׂרָא	עֲשָׂרָא	Decem millia.
עֶשְׂרִין	עֶשְׂרִין	Viginti millia.
מֵאָה	מֵאָה	Centum mill.
אַלְפִין	אַלְפִין	Mille millia
רְבֹוֹת	רְבֹוֹת	Decem millia.
רְבֹוֹן	רְבֹוֹן	Viginti millia.

De numeralibus Ordinalibus.

Primus	קִדְמָא	קִדְמָא
ii	תְּנִינָא	תְּנִינָא
iii	תְּלִיתָא	תְּלִיתָא
v	חֲמִשָּׁא	חֲמִשָּׁא

Fœmin.	Mascul.	
שבע עשרי	שבַעַ עַשֵר	17
תמני עשרי	תַמְנֵא עַשֵר	18
תשע עשרי	תַשְעֵא עַשֵר	19
Numeralia communis generis.		
	עשרין עשרין	20
עשרין וחדא	עשרין וחד	21 Masf.
	תלתין	30
	ארבעין	40
	חמשין	50
	שתיין	60
	שבעין שבַעין	70
	תמניין	80
	תשעין	90

מאת מאה	Centum.
מאותא מאותון	In plurali.
מאתון מאתון	Ducenti
תלת מאה	Trecenti
ארבע מאה	Quadringēti
חמש מאה vel מאון	Quingenti
שית מאה	Sexcenti
שבע מאה	Septingenti
תמני מאה	Octingenti
תשע מאה	Nongenti.

K ij ארף

solium eius David על ידו דאסף super manus ipsius Asaph.

De numeralibus Cardinalibus.

In his nominibus, nomina in finita, masculina sunt, sicut in alijs literis finita fœminina, non secus ac in Hebræo dictum est.

Fœminin.	Mascul.	
חדא חדת	חד	Vn ^o .
תרתיין	תרין תרתא	Duo
תלת	תלתא	tres.
ארבע ארבעתי	ארבעא	4
חמש	חמשא	5
שית	שיתא	6
שבעא שבעתי	שבעא	7
תמני	תמנא תמניא	8
תשע	תשעא	9
עשרא עשרתי	עשר	10
חדא עשרי	חד עשרא	11
	תרין עשר תרין	12
תרתיין עשרי	תרעשר	
תלת עשרי	תלתא עשר	13
ארבע עשרי	ארבעא עשר	14
חמש עשרי	חמשא עשר	15
שית עשרי	שיתא עשר	16

שבעא

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי כֹּס פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי כֹּס פִּיתְגְמִיּוֹבֵי כֹּס

Per pronomina primitiua dices
דִּילְכוֹן דִּילְכוֹן דִּילְכוֹן דִּילְכוֹן
פִּיתְגְמִיּוֹבֵי דִּילְכוֹן פִּיתְגְמִיּוֹבֵי דִּילְכוֹן

Pronomen tertie persone.

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

Cum pronomibus primitiuis

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי דִּילְכוֹן דִּילְכוֹן דִּילְכוֹן

Nomen אָבִי in compositione sin-

gulari accipit וּ vt אָבִי pater tuus,

אָבִי pater eius, אָבִי pater eius.

Fœmi אָבִי pater noster. vel אָבִי.

In plur. אָבִי patres tui, אָבִי pa-

tres ei, אָבִי patres vestri. & אָבִי.

אָבִי patres eius, אָבִי patres

nostri. Aliquando hæc pronomi-

na non referuntur ad substantiuum

precedens, sed sequens. כֹּס פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

K folium

aut אִתָּהּ הָאִשָּׁה, & דִּכּוֹן mulier ista,
אִתָּהּ & הָאִשָּׁה viri isti, aut אִתָּהּ
אִתָּהּ mulieres istæ.

Recti casus horum pronominum
aliquando pro obliquis ponuntur,
Danic.2. הָאִשָּׁה הָאִשָּׁה הָאִשָּׁה
ginis caput. & statim. אִתָּהּ
rex cogitationes. & אִתָּהּ
אִתָּהּ mihi non in sapientia.

Pronominum compositorum tantum inueni-
tur unica declinatio, quæ talis est

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי Verbum.

Pronomen prime persone.

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

Potest nomē citra compositionem
per pronomina primitiua variari,
דִּילְכוֹן & פִּיתְגְמִיּוֹבֵי דִּילְכוֹן
דִּילְכוֹן vel דִּילְכוֹן דִּילְכוֹן

Pronomen secundæ persone.

Fœmin.

Malculin.

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

פִּיתְגְמִיּוֹבֵי

גוּס. דִּלְהוֹן דִּיְהוֹן דִּלְהוֹן דִּיְהוֹן Gtūs.

דֵּוּס. לְהוֹן לְחַהֹן לְוֹן לְהוּם לְהוֹן Deūs.

לְחַהֹן לְהוֹן לְאִיִּוֹן

יְחַהֹן יְחַהֹן יְחַהֹן יְחַהֹן Accu.

מְנַהֹן מְנַהֹן מְנַהֹן מְנַהֹן Ablat.

Pronomen tertiae personae demonstrans rem propinquam.

נְטוּס. דְּוֹן דְּנָא דְּוֹן דְּנָא דְּוֹן דְּנָא Neūs.

אִידָא דְּוֹן

דִּלְדָא דִּלְדָא Gtūs

דְּלָא דְּלָא Dtūs

יְתָא יְתָא Accuf.

מְדָא מְדָא Ablat.

Plural. Commun. gener.

אִילָן הַנִּי הַנִּי הַנִּי הַנִּי Nominat.

דְּאִילָן Genit.

לְאִילָן Dativus

יְתָא אִילָן Accufat.

מְאִילָן Vocat.

Hoc pronomen postremum, ferè semper sequitur post nomen cui adiungitur, rarò autem præcedit illi.

Ideo dices, גְּבַרָא הַדִּין, vir iste, aut דְּכִי aut

אַתָּה vel אַתְּ Commu. gene.

דִּלְדָא דִּיְדָא דִּלְדָא דִּיְדָא

לְדָא לְחַתָּא לְדָא לְחַתָּא

יְתָא יְתָא יְתָא יְתָא

מְיָא מְיָא מְיָא מְיָא

Plural.

אַתָּו אַתָּו

דִּלְכֹן דִּיְכֹן דִּלְכֹן דִּיְכֹן

לְכֹסֵן לְחַתְּכֹן לְכֹן לְחַתְּכֹן

יְתְּכֹן יְתְּכֹן יְתְּכֹן יְתְּכֹן

מְנְכֹן מְנְכֹן

Pronomen tertiae personae demonstrans rem longe semotam ac distantem à demonstrante. Foemin. Mascul.

נְטוּס. הוּא אַתָּו הוּא אַתָּו Eccl. 7

גְּטוּס. דִּלְיָא דִּיְדָא דִּלְיָא דִּיְדָא

דְּטוּס. לְיָא לְחַתָּא לְיָא לְחַתָּא

יְתָא יְתָא Accuf.

מְיָא מְיָא Ablat.

Plural.

נְטוּס. אִינוֹן הַלְהוֹן הַלְהוֹן הַלְהוֹן אִינוֹן

Geni-

num valde, מאדעא רחיקא לחדא אהו, De terra longinqua valde venerūt.

De Pronominibus primitiuis.

Articuli quibus pronomina cōstituitur hi sunt די לות יח מן יח או לות יח.

Typus pronominis primæ personæ communis generis, hic est.

אנא Habet accētum in

דילי vltima. In prima ve-

רורו לילי לוחסו rō cūm est nomina-

תי tius pluralis. In fine

מני denique periodi v-

terque nominatiuus accentum ha-

bet in prima syllaba.

Plural.

אנא נחא נחא Nominat.

דילנא דילנא דילנא Genit.

לנא לוחא לנא Datiuus.

וחא יח Accusat.

מינא מינא Ablat.

Pronomen secundæ personæ. Sing

Fœmin. Mascul.

braicis nominibus aut similibus.

אמור כנען מצרים אשור מרן כסדים

יהודה, Chaldaica ad hunc modum

constitues nomina. אמורה כנענא

מצרה אתורה מרנא יהודה

כסדא

In plurali hæc est illorum forma.

יהודאי יהודאי יהודאי כסדאי מצראי מצראי

Nominum verò fœmininorū singu-

laris numeri hæc est forma. In sing.

מצריחא. In plurali מצריחא

De comparatiuis nominibus ac superlatiuis.

Comparatiua primū cōficiuntur

additione aduerbij יתיר hoc est ma-

gis, nomini positiuo. Psal. 19. כסמיז

יתיר מן דיבשא dulciores fauo. De-

inde efficiuntur cum his praposi-

tionibus מן aut מן eidem positiuo ad

iunctis, vt החכים את מרנאל Num sa-

pientior es Daniele. Et לא טוב אנא

לא טוב אנא Non sum ego melior quàm

patres mei. Superlatiua aduerbio

constituuntur הא טוב לחדא Ecce bo-

מְגֵבֵר מְגֵבֵרָה מְגֵבֵרָה אַבְלָטִיּוּס. Ablatiuus.

Eisdem articulis variabis in plurali omnia nomina, siue sint masculina siue foeminina. Nam vtrisque nominibus illi sunt communes.

At verò articuli separabiles hi sunt. דִּי Genitiui. לֹוֹת vel אִילֹוֹת Dativi. יֵח Accusatiui. מֵן verò & עִם Ablatiui. Vocatiuo nullus est articulus. interdū tamē assumit aduerbiū בְּבַעַר hoc est obsecro. Exemplū.

דִּי גֵבֵר דִּי גֵבֵרָה

לֹוֹת גֵבֵר אִילֹוֹת גֵבֵרָה

יֵח גֵבֵר יֵח גֵבֵרָה

מֵן גֵבֵר מֵן גֵבֵרָה

עִם גֵבֵר עִם גֵבֵרָה

De nominibus gentilibus.

Gentilia nomina, à nominibus gentium, nationum, & prouinciarū originem trahunt. & hæc in genere masculino illam habent formam, גֵבֵרָה, quam suprà in declinatione prima posuimus. Et sic ab his Hebraicis

Denique aduerte, quòd si post quodcunque nomen rectum in regimine collocandum, sequatur nomen habens articulum genitiui דִּי aut דָּ, nullam prorsus mutationem nomen illud rectū admittere posse. כֶּסֶפָּא דְמִנְיָא argentum ipforum vaforum, רוּחָא דְקֹדְשֵׁי spiritus sanctitatis in ea, מְשִׁרְתָּא דְרֹאבֵן turma ipsius Ruben.

Casus nominum fieri solent, aut articulis separabilibus, aut inseparabilibus, additis cuicunque nomini, tam masculino quàm foeminino. Sunt autem articuli inseparabiles quatuor hi, דָּ Genitiui. לְ Dativi. מְ & בְ Ablatiui. Nam Nominatiuus, & Accusatiuus, & Vocatiuus articulos non admittunt. Istorum hoc sit exemplum.

גֵבֵר גֵבֵרָה Nomina. Vir.

דְגֵבֵר דְגֵבֵרָה Genitiuus.

לְגֵבֵר לְגֵבֵרָה Datiuus.

מֵן גֵבֵר מֵן גֵבֵרָה Accus. & Voc.

אֲבָלָטִיּוּס Ablatiuus.

in, an, aut in atha terminatur, & in regimine genitiui pluralis in ath, vt

בְּרֵכָה בְּרֵכָה בְּרֵכָה בְּרֵכָה Bndictio
נַפְשָׁא נַפְשָׁא נַפְשָׁא נַפְשָׁא Anima.

מַלְכוּת מַלְכוּת מַלְכוּת מַלְכוּת Regnum
מַטְרָח מַטְרָח מַטְרָח מַטְרָח Custodia

Exemplum Singul.

שְׁפִירָא שְׁפִירָא שְׁפִירָא Pulchra.

Plural.

שְׁפִירָא שְׁפִירָתָא שְׁפִירָתָא שְׁפִירָתָא

In regimine singulari solet frequenter à nominis fine aliquid detrahi, vt אִיתָא vxor, אִיתָא חֶבְרָא vxor proximi tui, מְדִינָתָא prouincia, מְדִינָתָא. At verò nonnunquã in ת mutatur,

קְבִילָתָא קְבִילָתָא מְלָא מְלָא גְזִילָתָא גְזִילָתָא

Porro in masculinorũ, in Aleph finitorum, regimine singulari, aliquando aufertur א vt אַרְבַּע בְּסַפְּרָא אַרְבַּע dices אַרְבַּע בְּסַפְּרָא

Plurale tamen eorum, Nun mutabit in ת, si regiminis assumat formam, & Camez in -, Nam ex תּוֹלְדָתָא בְּנֵי תּוֹלְדָתָא constitues תּוֹלְדָתָא בְּנֵי

I v Deni-

Aliquãdo etiam in Cere finitur, וְשֵׁי foresh, וְשֵׁי אֶתְיוּ signa, אֶתְיוּ. Sed hæc forma frequentius inuenitur in regimine genitiui, quam extra eum, vt apud Daniel. חֲכִימֵי בָבֶל. Sapientes Babylonis. Denique nonnunquam in An etiam terminantur. בְּקָרָא boves, כְּשָׂרָא recti, סְגִיָּא multi, דְּמָעוֹ lachrymæ, תּוֹרָא tauri, אֶגְרָא agri. Omnium formarum hoc fit exemplũ. S.

גְּבֵר גְּבֵרָא גְּבֵרָא גְּבֵרָא

Plur. גְּבֵרִי גְּבֵרִי גְּבֵרִי גְּבֵרִי

Sunt tamen nonnulla nomina masculina, quæ habent pluralem numerum ex foemininis mutuò desumptum, vt אָבִיָּא pater, אָבִיָּא אָבִיָּא & in regimine, אָרִיאָא leo, אָרִיאָא אָרִיאָא in regimine, אָרִיאָא nomen, אָרִיאָא אָרִיאָא in regimine, אָרִיאָא equus, אָרִיאָא אָרִיאָא

Sunt quoque vice versa, foemina nomina quæ plurale masculinũ vsurpant. אָרְמֵלָא aut אָרְמֵלָא vidua.

Secunda declinatio est nominum foemininorum, ac illorum pluralis, in, an

minum quàm locorum vtrique lin-
guæ communia sunt.

Solet quoque Nun interponi ac
interferi à Chaldæis, in illis præci-
puè nominibus quæ ab Aleph initiū
fumunt, in Hebræo, vt אָפּאָ אָפּאָ fa-
cies, nares. ab אָפּאָ אָבאָ אָבאָ fructus,
תּוּ אָנאָ tu, אָנאָ aut אָתאָ vxor, ab
אָפּאָ

Numeri nominum.

Duo sunt Numeri, Singularis &
Pluralis. Nam Chaldæi dualem nu-
merum non agnoscunt, nisi cùm ab
Hebræis mutuo fumunt, vt Dani. 2.
אָנאָ duæ manus, vertuntq; מ in נ.

Declina-
tiões duæ.

Declinationes quoque sunt duæ,
quarum prior masculinorum est, ac
illorum pluralis in אָ cum Dagues,
aut in נ terminatur, vt

- דָּתא דָּתין דָּתא Lex.
- אָרְבּא אָרְבּין אָרְבּא Arbor.
- דָּבָחא דָּבָחין דָּבָחא Sacrificium
- כּוּמְרָא כּוּמְרין כּוּמְרָא Sacerdos.
- עָנְנָא עָנְנין עָנְנָא Nubes.

I iij Ali-

prout res exigere videbitur תְּהוּם
גָּדַר. כָּסָף כָּסָפָא: לָחֵם לָחֵמָא. תְּהוּמָא
גָּדַר. & hæc nomina quandoq; hæc
induunt formam. גָּדַר כָּסָף לָחֵם. Ali-
quando constituunt tam nomina q̄
verba, certarum literarum inter se
permutatione facta. vt ץ in ף. Sic ex
עָמְרָא צָאן אָרְעָא, faciunt אָרְעָא צָאן

ץ in ף aut
ו mutat.

& ץ in ט. ex עָרְעָא קִיץ Chaldæi
faciunt טָהָרָא עֵשׂ קִיט.

ו in ד.

Mox ו in ד. Chal-
dæi constituunt אָרְבּא אָרְבּין מְדָבָחָא
דָּרְעָא דָּבָר. Aliquando ו in ת mutant,

ו in ת.

vt cum ex אָשׁוּר שׁוּר מִשַׁל שְׁדִים שְׁבַר
אָחור תּוּר מְתַל. Constituit
תְּדִין תְּבַר תְּלַת יתב. Mutant quoque
interdū ipsi sicut & Hebræi ו in ט.

ו in ט.

vt ex עָרְעָא עָב, faciūt עָבָרָא עָב. Ver-
tunt deniq; א in ך, nam dicunt He-
bræi רָאשׁ שְׁאוּל מְאָמַר, & Chaldæi
שׁוּל מִמְדָּרִישׁ

Porro nomina propria tam ho-
minum

3
Nomina masculina adiectiua in N finita, si ante illud admiserint **ר** cū Raphe, fieri posse feminina, vt **רַבָּא** bonus, **רַבָּתָא** bona, **רַשָּׁעָא** impius, **רַשָּׁעָתָא** impia, **רַמְלָכָא** rex, **רַמְלָכָתָא** regina, **תור** bos, **תורָתָא** vacca. Et communiter litera **N** masculini generis indicium ac nota est.

Chaldæi aut propria verba habent, vt **אני** sum. Nec habet amplius. **אֶפֶסְתָא** epistola, **אֶרְסָא** terra. Iere. 10. **אֶפְרָא** manè, **אֶגְרָא** ager, **אֶרְצוּפָא** vultus, **אֶשְׂרָא** custodiuit. Et omnia ferè verba quæ in Biblijs numerum trium litterarum excedunt. Aut ex Hebraico idiomate in Chaldaicum nonnulla mutatione facta transferuntur. Hoc fit multis modis. Nam in verbis solent - primæ mutare in Seba, vt ex **אֶפְרָא** **פְּרָא** verbis Hebræorum, Chaldæi faciunt **פְּרָא**. In nominibus solent addere Aleph in fine, nomini Hebraico, cum mutatione aut absque mutatione puncturū,

I iij prout

characteribus Hebræorum contenti, in hac rudimentorum Chaldæorum tractatione.

Ex literis hæ sunt perpetuè radicales **א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת**. Aliæ sunt seruiles & radicales. **וּוּחַ שְׁטָעַף צְקָרָשׁ**. & ex his seruilibus, literæ quæ in duabus vltimis dictionibus continentur, sæpè redundant, ita vt alieno loco sitæ esse videantur. vt in Dani **הַנְּעֵל** redundat **נ**.

Est duplex Relatiuum: Inseparabile **ד** Deuter. 8. **כָּל דְּפָקִידַי** omnia quæ præcepit Deus. & Psal. 1. **דְּלֵא אֱוִל** Qui non abiit. Deindè si nomen cui annectitur à Seba sumit exordium, scribitur **דַּי**, vt **דַּי שְׁמַעְנָא** Quæ audiui mus. & **דַּי בְּרָא** qui creauit. Interdum à dictionibus seiungitur (nam est etiā Relatiuū separabile) vt **דַּי לֵא אֱוִל** qui non abiit. Et apud Daniele **דַּי פְּשָׂרָה הַחֲוֹנִינִי** quod interpretationem indicabitis mihi.

De genere hoc solū annotandū est, Genus.

Nomi-

3 INSTITVTIONES
Syrorum quoq; lingua & Chaldeo-
rum testatur, quæ Hebrææ magna
ex parte confinis est. Nam & ipsi vi-
ginti duo elementa habent, eodem
sono, sed diuersis characteribus. Sa-
maritani etiã Pentateuchum Moy-
si totidem literis scriptitant, figuris
tantum & apicibus discrepantes.
Certumque est Esdram scribam, le-
gisq; doctorem post captam Iero-
solymam, & instaurationem templi
sub Zorobabel, alias literas reperis-
se, quibus nunc vtimur, cum ad il-
lud vsq; tempus iudæi Samaritano-
rum & Hebræorum characteres fue-
runt. Et nomẽ Dñi TETRAGRAMMATON
in quibusdam Græcis voluminibus
vsque hodiẽ antiquis expressum li-
teris inueniamus. At verò cum Chal-
dæorum literæ temporum iniuria in-
terierint, & ab hominum memoria
sint abolitæ, nec de illarum chara-
cteribus quicquam in antiquorum
libris reperire licuit, erimus nunc
I ij chara-

2
LIBER PRIMVS
CHALDAICARVM IN-
STITVTIONVM A MARTINO MAR-
tini Cantapetrensi, sacrorum Bibliorum in tri-
bus linguis Salmantice primario professore,
ac sacre Theologiæ magistro, editus, ad illu-
strum virum Ioannem Bracamontem
Auilensem, Salmantinæ Aca-
demie Rectorem.

Pud Chaldæos siue
Syros nullæ nũc pro-
priae literæ extant,
sed ab Hebræis mu-
tuo desumptæ: licet
eo tempore quo He-
bræi apud Babylonios exularent,
literas proprias habuisse constet.
Nam apud Danielelem præcepit rex
Nabuchodonosor, vt eligerentur
pueri de filiis Israël, qui starent in
palatio eius, & eos docerent literas
& linguam Chaldæorũ. Et Hieron.
in Prologo Galeato, inquit: Vigin-
ti & duas literas esse apud Hebræos,
Syro-

ORATIO DOMINICA
CHALDAÏCE.

אֲבוֹנָא דְבִשְׁמִיא יִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵךְ יְיָ
מְלִכּוּתְךָ: יִתְעַבֵּד רְעוּתְךָ כְּמָא דְבִשְׁמִיא
אַף בְּאַרְעָא: לְחַמְנָא מְדִירָהּ הַב לְנָא
יּוֹמָא דִּין: וְשָׁבוּק לְנָא חוֹבְנָא כְּמָא
דְאַנְחָנָא שְׁבָקִים לְחַיִּיבָנָא: וְלֹא תִיִתְנָנָא
בְּנִסְיוֹתָא בְּרַם שׁוֹיִבְנָא מִבִּישְׁתָּא: אָמֵן:

SALVTATIO ANGELICA.

שְׁלָמָא לִיךְ מְרִים שְׁלִימָתָא דְחַנָּא יְהוָה
עֲמִיךְ: בְּרִיכָא אֵת בְּגִשְׁיָא וּבְרִיךְ אִיבָא
דְמַעֲיִךְ וְשׁוּעָא: קְדוּשָׁתָא מְרִים אִיבָא
דְאַלְהָא צְלִי עֲלֵנָא חַיִּיבָא אָמֵן:

I LIBER

bus, nihil, quàm pauca dicere, satiùs duxi. Alij
mibi succedent tuo beneficio excitati, qui tua
ista in hanc Rempubliam literariam & stu-
diosos amplissima merita dignis cumulabunt
præconijs, qui testatum facient posteris, quan-
tum tibi Salmantica & literati omnes debeât,
qui nomen tuum ad astra ferant. Deniq; de tuis
laudibus nulla vnquam conticecet ætas. Ego
quod vnum possum, tantum tuum erga me bene-
ficium animo grato ac memori semper agno-
scam, & in id omni animi contentione ac stu-
dio semper incumbam, vt & tu tandem intelli-
gas, & omnes fateantur te tantum honorem,
neq; homini prorsus inerti, neq; penitus indi-
gno aut immerenti contulisse. Quando quidẽ
reipsa sum expertus nihil me tibi, neq; gratiùs
neq; iucundiùs, quæ tua est ad promouenda opti-
ma quæq; studia præptitudo animi, facere pos-
se. Illud interim etiam atq; etiam a tua huma-
nitate contendo, vt munusculum hoc licet Liui-
dense, neq; tua amplitudine satis dignum, ta-
men boni consulas, mihiq; animos facias, vt ma-
iora olim tuis auspicijs experiri libeat. Vale,
& addictissimum me nomini tuo tibi per-
suade. Datum Salmanticae ex Museo
nostro. Idibus Iunijs. Anno

M. D. LXI.

Obijt Ioan. Salmanticae Anno 1566. in die
S. Gregorij dum Synodus esset coacta.

OR A

tu longa obliuione sepultam, tandem, velut ab inferis reuocasti, & in pristinam dignitatem (quid enim dignius, quam ut ex summi Pontificis decreto proprium haberet lectorem, & cū sacrosanctæ Theologiæ doctorem) postliminio restituiſti. Tentarunt hoc alij quidem ante te, sed tentarunt tantum, mox nescio qua cunctatione deterriti, à pulcherrimo incepto destiterunt. Vnde tanto maiorem tibi laudem, tanto amplius decus comparasti, quanto perfecisse, quam inchoasse laudabilius est. In quo sanè magnanimitatem generis tui ab Illustrissimo Nauarchorū (Admirantum hodiè appellant) Gallicæ stemmate longo ordine ducti egregiè præfers. Et quemadmodum illi virtute bellica amplissimum sibi tota Hispania nomen fecerunt, ita tu iuris Casarei, & humaniorum literarū studio, non solum abs te culto, sed magna etiā ex parte per te amplificato, æternum tibi nomē & immortalē gloriam peperisti. Illi Bracæmontium nomen laudabile, tu etiam admirandū posteris reddidisti. Quas tuas laudes dignū erat, vt ego primus meritis celebrarem encomijs, qui primus hoc perpetuo Cathedræ honore, grauissimotuo iudicio sum affectus. Sed quia vires meas impares tanto muneri obeundo sentio, hoc tantum animi erga te grati & memoris, exiguum monumentum tibi offerendū existimaui, & de maximis plurimisq; tuis laudibus,

Chaldaicæ, quod nomini tuo dicare constitui, quod vt facerem, præter alia, illud imprimis mihi calcæria subdidit, quod nihil hæcenus, de principijs illius linguæ memoriæ proditum inuenire potui, quod lectu mihi dignum videtur. Hos verò labores meos cui dedicarem, cogitanti mihi etiam atque etiam, tu imprimis occurristi, Rector admodum illustris. Cum enim tanta tua in me, neque minorā, maiorum tuorū in meos extent beneficia, & Cicero esse animi ingenui dicat, cui plurimum debeas, eidem plurimum velle debere, non dubitavi id ab humanitate tua petere, quod mihi omnium esset maximum, maximeq; necessarium, vt huius opusculi patrocinium ea benignitate suscipias, quæ ipsa linguarum studia tibi promouenda atque amplificanda incredibili quadā animi constantia suscepisti. Vt enim alia multa silentio præteream, in quibus alios ante te Rectores non solum exæquasti, sed longo etiā interuallo superasti, illud certè tuo tibi iure vendicare potes, quod Cathedram Bibliorum in tribus linguis, post hominum memoriā, proprio lectore destitutam, quam tamen summi pontifices, vt ex diplomate Benedicti & Clementinis constat, in maximo vsu Salmanticæ esse voluerunt, tu solus, solus in quā (nam non est necesse multorū sordes & auaritiā retexere) in lucē reduxisti. Tu proprio ac peculiari professore decorasti,

tu lon-

INTEGERRIMO

ET MAIORVM IMAGINIBVS
CLARISSIMO VIRO D. IOANNI
Bracamonti, præclarissimæ Salmanticen-
sis Academiæ Rectori dignissimo,
Martinus Martini sacrae Theo-
logiæ magister S. P. D.

RE ipsa sum expertus, Re-
ctor amplissime, verissimū
esse, quod antiquo prouer-
bio dici solere vulgò affir-
mat Cicero, posteriores co-
gitationes esse plerunque
sapientiores. Nam quum
ante annos multos libellum de præceptis gram-
maticæ linguæ sanctæ lucubrassem, & in eo
mihi viderer omnes ingenij atq; industriae ner-
uos intendisse, vt munere suscepto quàm pos-
sem accuratissimè satisfacere. Tamen vbi
nuper eum ipsum libellum recognoscere cœpi
et rã s' d' v' r' g' a' s' , vt aiunt, q' p' v' r' d' e' s' adhibere.
multa reperi addenda, nonnulla etiam reciden-
da, quedam mutanda, alia magis illustranda.
Proinde totum opus ad in eundem reuocandum
& resingendum existimaui. Ex qua recogni-
tione tale prodijt, vt meritò nouum atq; allud
censeri debeat. Neque eo cõtentus, aliud etiam
adiungi planè noui de præceptionibus linguæ
Chal-

דקדוק לשון ארמית

CHALDAICARVM
INSTITVTIONVM LIBRI
TRES, NVNC PRIMVM IN LV-
CEM EDITI, A MARTINO MAR-
tini Cantapetrensi, sacrosanctæ Theo-
logiæ magistro, ac Diuinorum
Bibliorum in tribus linguis
Salmanticæ primario
professore.

A D

Illustrem virum Ioannem à Bracamonte
Auilensem, Salmanticensis
Academiæ Rectorem.

CVM LICENTIA
SALMANTICAE
Excudebat Mathias Gastius

M. D. LXX

In primis & secundis personis præteriti singularis, cum י est conuersiuum, migrat accentus ad vltimam, וְדַבַּרְתִּי & loquar, demptis quiescentibus tertia. Vau futuro iunctum, si cum - subscribitur, & cum - , si verbum ab א incipit, conuertit in præteritum וְדַבַּר וְיֹאמֶר & dixit, & locutus est, וְאַבְרָהָם & benedixi. Hæc longius persequi in animo non est, propterea quod prophetæ præterita p futuris, & futura pro præteritis, propter summam rei certitudinem crebro efferunt. Idcirco magis arbitrio diligentis Lectoris, ac in Sacris literis exercitati hæc sunt dimittenda, quam vllis adstringenda præceptis.

Nam intemperantis & stulti hominis est, regulis circumscribere velle, quæ sub illis cadere non possunt.

F I N I S.

quòd, יָעַן. Aliæ dubitatiuæ, אִם, si, וְלִי forsan, אִם, ne forte.

Aliæ aduersatiuæ, כִּי, quamuis, אֲפִלּוּ, quamuis.

ו interdum copulatiua, interdum conuersiua reperitur. Cum copulat, omnia admittit pūcta demptis Cholem & Surec quibus. Nam Surec admittit cum incipit dictio à Seba, vt אִם וְדַבַּרְתִּי, aut incipit à literis בּוֹמֶה, vt וּבְנֵיתִי וּמִשָּׁה. recipit & - , præcipuè quū copulat duo nomina, quorū secundū primā acuit, aut monosyllabū est, וְדַבַּר וְסוֹס שְׁמִים וְאַרְצָה. Admittit Chiric cum sequitur Iod cum Seba, & Seba abiicitur, וְיִשְׁלַח וְיִדְעָתָם. Iuxta gutturales aliquando -, aliquando : admittit, וְעָבַד וְאִישׁ, וְעָבַדִּים. Quin & iuxta gutturales habentes -, cum Cegol scribitur, וְאָמַת. Cū nominibus diuinis iunctum, cum .., וְאֱלֹהִים. Est conuersiuum præteriti in futurum, subscriptum cū seba, vt וְשָׁמַר & custodiet.

In pri-

III INSTITVTIONES
 spondeat. & : Num custos fratris
 mei? השופט nunquid iudex. Ali-
 quando admirationis est. Num filia
 nonaginta annorum pariet? Deniq;
 quando iungitur verbo præcipuè
 præteriti, relatiuum est, השם qui po-
 suit. Psal. 15. Qui cingis me virtute.
 Isa. 41. האמר לך. Gen. 46. Quæ venit.
 1. Paral. 29. Populus qui inuentus est.
 כּ interdù similitudinis est כּשושנה
 sicut lilium. Interdum coniecturæ
 hoc est, fermè aut quasi על כּאמתיים
 כּאמתיים quasi duobus cubitis su-
 per faciem terræ. Interdù veritatis:
 vt, Quasi vnigenit⁹ à patre: &, Quasi
 Sodoma fuissimus.

De Interiectionibus.

הא euge, הו heu, אֵי אֵי ve,
 אֵי אֵי ve.

De Coniunctionibus.

Ex illis aliqua sunt disiunctiuæ,
 vt או vel.

Alia subcõtinuatiuæ, כּי quoniã.

Alia causales, כּי למען vt, עקב eo

H iiii quòd

vos. מִחוּץ מֵהֶם prater illos. עַם in cõ-
 positione aliquando assumit עַמִּי.

De Aduerbijs.

Aduerbia quædam sunt depreca-
 tionis, אַחַד אַחַד quæso. Alia demon-
 strationis, הֵן & הֵן. In compositio-
 ne, הֵן הֵן הֵן הֵן הֵן. Alia si-
 militudinis, כּוּ כּוּ sic. כמו sicut.
 in compositioe כּמוּהוּ כּמוּהוּ
 כּמוּכֶם הם. Alia tẽporis, עַתָּה nunc,
 אַחַת מֵאָתָּה iam, מֵחַד מֵחַד cras,
 אַחַת מֵאָתָּה subito, אַחַד מֵאָתָּה
 subito. Alia negandi, אֵין אֵין compo-
 nitur אֵינִי אֵינִי אֵינִי אֵינִי aut אֵינִי
 אֵינִי non. Alia affirmandi,
 אֵמֵן אֵמֵן אֵמֵן אֵמֵן אֵמֵן. Alia interrogan-
 di, & מִי de homine solum. מַה & מַה
 de quavis alia re quærunt.

Post has particulas לֹא אֵל
 לֹא אֵל בְּעִבּוּר אֲשֶׁר כִּי אֵם פּוֹן אֵת
 non sequitur, propterea præcepta
 decalogi negatiua dantur per futu-
 rum, לא תרצח non occides.

אֵת aliquando est aduerbium inter-
 rogatiuum, Iob. 5. Voca an sit qui re-

quæ sequitur. בְּעִבּוּר לְמַעַן בְּגִלּוּל pro-
pter. בְּעַד בְּעֵדָן, cū pnomine בְּעַד.

נִכְחֵי לְעִמְרָת coram, & primū cum
pronomine נִכְחֵי אֵת cum, ex, de,
אֵצֶל, apud אֵצֶל חוּץ extra. &
הִלָּאָה עֲבָר trans. & לְבַד prater. non
componuntur dempto vltimo, sed
accipiunt omnes ante se literas ser-
uiles, vt מֵעֵבֶר, מִלְּבַד.

Istæ præpositiones לְ אַחֵר לְפָנַי
עַד עַל תַּחַת in compositione singu-
lari habent formam pluralis. תַּחַתִּי
subtus me. אַחֵרִי post te. עַלִּי super
me. לְפָנַי לְפָנֶיךָ ante me & te. אַחֵרִי
secundum. לְמֵאדָּם ad. בְּמֵדָם in, non com-
ponuntur. לְמַעַל supra. לְמַטָּה in-
fra, nō componuntur. חוּץ רָחוֹק
longe. קָרוֹב prope, non componun-
tur, tamen additur eis ablatiuus pro
nominis primitiuui in omni nume-
ro & genere. חוּץ מִמֶּנִּי prater me.
חוּץ מֵמֶנֶם prater te. חוּץ מֵמֶנֶם

H iij vos.

אֶפְקֹדוּ אֶפְקֹדוּהוּ אֶפְקֹדוּ

Fœmin. אֶפְקֹדְנָה אֶפְקֹדְנָה

Plural.

אֶפְקֹדְכֶם אֶפְקֹדְכֶם

אֶפְקֹדְמוּ

Si prima aut secunda gutturalis
fuerit, secunda litera verbi cum
crit, אֶשְׁלַחְךָ אֶשְׁכַּחְךָ

Imperatiuus & infinitiuus

Componuntur per punctoꝝ trans-
mutationem, אֶפְקֹדוּ dices אֶפְקֹדְנִי
visti ta me. Caterum infinitiuus cum no-
men sit, נִי non accipit à verbo, ideo
dices אֶפְקֹדְנִי. Porro אֶשְׁלַחְךָ & simi-
les imperatiui, - in - mutant

אֶהָבְנִי אֶהָבְנִי אֶהָבְנִי

De præpositionibus & earum compositione.

Præpositiones apud Hebræos
cum casus non regant (demptis ar-
ticulis separabilibus & inseparabili-
bus) significationis tantum nota ab
interiectionibus & coniunctioni-
bus sciunguntur. Quarū aliquę sunt
quæ

פְּקֻדוֹ
פְּקֻדָּם
פְּקֻדִים

פְּקֻדָּה Sex recipit pronomina.

פְּקֻדְתֵּי

פְּקֻדְתֵיהוּ

Plural.

פְּקֻדְתֵינוּ

פְּקֻדְתֵיכֶם

פְּקֻדָּתָם & פְּקֻדְתָּם Sex, omnino similia, admittunt pronomina.

פְּקֻדְתֵינוּ

פְּקֻדְתֵיהוּ

Plural.

פְּקֻדְתֵינוּ

פְּקֻדְתֵיכֶם

Participia cum nomina sint, ab illis sumunt compositionem, vt פְּקֻדְתֵי פְּקֻדָּה, licet aliquando participium, נִי, à verbo accipiat.

Futurum.

פְּקֻדְתֵי

פְּקֻדְתֵי

H ij

פְּקֻדְתֵי

פְּקֻדְתֵי הַפְּקֻדָּה. In cæteras per totum præteritum compositiones - verbi proprium remanet, vt à פְּקֻדָּה dices פְּקֻדְתֵי פְּקֻדְתֵיךָ. Tertiæ personæ præteriti, פְּקֻדָּה & פְּקֻדָּה viginti compositiones habent. Hæc vt clarè intelligas subditis patefaciã ex èplis.

פְּקֻדָּה

פְּקֻדְתֵי

פְּקֻדְתֵיךָ

פְּקֻדְתֵיךָ

פְּקֻדְתֵי פְּקֻדְתֵיךָ פְּקֻדְתֵי פְּקֻדְתֵיךָ

Plural.

פְּקֻדְתֵינוּ

פְּקֻדְתֵיכֶם

וְ

וְ

פְּקֻדְתֵי פְּקֻדְתֵינוּ

פְּקֻדָּה

פְּקֻדְתֵי

פְּקֻדְתֵי

פְּקֻדְתֵיךָ

פְּקֻדְתֵיךָ

פְּקֻדְתֵינוּ

פְּקֻדְתֵינוּ

Plural.

פְּקֻדְתֵינוּ

105 INSTITVTIONES
 sua (si infinitiuos excipias) & neutra
 minimè, etsi in compositione aliter
 inueniantur vt subaudiatur præposi-
 tio necesse est vt יגור עמן, pro
 In actiua tamen non eundem nume-
 rum compositionum omnes perso-
 næ præteriti habet, eò quòd verbū
 primæ personæ, pronome primæ nõ
 admittit, nec verbū secundæ, pronome
 secundæ personæ. Cui necessitati sub-
 uenit verbū quartæ per quod supple-
 ri solet התגלחת, rasi me, התמפרת,
 vendidisti te. Propterea tertie perso-
 næ, decem habent compositiones:
 secundæ, sex: primæ, octo. Mutatio
 literæ primæ fere nulla est, nisi פ-
 in: vertitur, תביןני, pro פקדתיני.
 pro פקדתי. Seba פקודך, פקודה
 literæ secundæ in-, & ex illo in-
 vertitur, in tertijs præteriti personis
 (pronomen דברכם semper excipi-
 tur) vt פקדתי פקדתיני. Si alia
 vocalis extiterit, intacta manet,
 פקדתיני

H פקדתיני

אשעשע השעשע ישעשע

השעשעי השעשע

נשעשע השעשעו ישעשעו

השעשענה השעשענה

Infinitiuus השעשע

Particip.habitus משעשע

Pleraque verba irregularia, de
 quibus hucusq; dictum est, frequen-
 ter regulariter variantur. Ideo ob-
 nixè prospiciendum ne obliqua re-
 gula recta cum velis metiri, ab sco-
 po aberres.

Multa verba per duos aut tres or-
 dines variantur, vt duplicata per mo-
 nosyllaba & econtrà, & in נ finita
 per גלה.

De compositione pronominis cum verbo.

Cum de affixis nominum agere-
 mus ferè omnia quæ ad compositio-
 nem verborum attinebant, pertra-
 ctata sunt, nihilominus aliqua huic
 loco referuauit. Verba solùm actiua
 compositionem hanc admittunt, pas-
 sua

Verba hæc semper ferè sunt con-
iugationis secundæ, deriuanturque
à quiescentibus ו, aut duplicatis,
vt à שַׁעַשַׁע, & גַּלְגַּל à גַּל. Sunt-
que rara admodù inuentu apud He-
bræos, & ad hunc modù variantur.

Præteritum.

בְּלָכַל בְּלָכַלְתָּ תִּי בְּלָכַלוּ בְּלָכַלְתֶּם לָנוּ
בְּלָכַלְתָּ בְּלָכַלְתָּ

Participium.

מְבַלְכֵל מְבַלְכֵלִים

מְבַלְכֵלְתָּ מְבַלְכֵלְתָּ vel מְבַלְכֵלְתָּ מְבַלְכֵלְתָּ

Futurum אֲבַלְכֵל אֲבַלְכֵלְתָּ. imperat. &
infin. בְּלָכַל.

Passiua

Cum in prima, vel -, vt שַׁעַשַׁע
vel חֲמַרְמַר, שַׁעַשַׁע.

Præteritum.

שַׁעַשַׁעְתָּ שַׁעַשַׁעְתָּ תְּ שַׁעַשַׁעְתֶּם שַׁעַשַׁעְתֶּם
שַׁעַשַׁעְתָּ שַׁעַשַׁעְתָּ

Participium.

שַׁעַשַׁע שַׁעַשַׁעִים שַׁעַשַׁעִיתָ שַׁעַשַׁעִיתָ

Futurum.

עֲשַׁעֲשֵׂא

perat. & infinit. הוֹרָה. particip. ha-
bitus יוֹרֵי יוֹרֵה יוֹרֵה יוֹרֵה

Secunda יוֹרֵה & יוֹרֵה. particip. מִיֹּרֵה.
futurum אֵיֹרֵה. imperati. יוֹרֵה. infinit.

יוֹרֵה. Passiua יוֹרֵה יוֹרֵה. futur. אֵיֹרֵה.
infin. יוֹרֵה. particip. habit. מִיֹּרֵה

Tertia Coniugatio.

Præteritum, הוֹרָה הוֹרֵיתָ תִּי הוֹרוּ
participium מוֹרֵה.

Futurum.

אוֹרֵה תוֹרֵה יוֹרֵה נוֹרֵה תוֹרוּ יוֹרוּ

תוֹרוּ תוֹרֵה תוֹרֵיתָ תוֹרֵיתָ

Excluso הוֹרוּ יוֹרוּ נוֹרוּ, הוֹרוּ

Imperatiuus.

הוֹרֵה הוֹרוּהוֹרוּ הוֹרֵיתָ

Infinitiuus הוֹרוּרָה.

Passiua.

Præteritum הוֹרֵיתָ הוֹרֵיתָ. particip.
הוֹרוּ. futur. אוֹרֵה. infinit. הוֹרוּ. partic.
habitus מוֹרֵה. Quarta הוֹרֵה, partic.
particip. מוֹרֵה, & reliqua.

De verbis duplicatis quatuor aut
quinque aut sex literarum.

Verba

Infinitiuus. בוא

In tertia. Præterit. הביא הבאת, aut הביאה. Parti. מביא. Fut. אביא, aut אבא. In Secunda & Quarta hoc verbum non inuenitur, sicut nec in passiuæ primæ.

Verbum ירה. Præteritum.

ירה לית יריתו ירו יריתם יריכו
ירתה ירית

Participium.

ירכה יורים יורה יוררת

Futurum.

אירה מירה יירה בירה תירו יירו

מירי מירה מירינה מירינה

Deficiente יור, ירה, & וייף. איר מיר יור, ירה, & pulchrum fuit à יפה.

Imperatiuus.

ירה ירו ירי ירערה

Infinitiuus.

ירוח ירה בירות בירות לירות מירות

Passiuæ.

Præteritum. נורה נורית. particip.
im. אורה תורו יורו. futur. נורה נורים. perat.

נחתן נחתה נחתת
נחתים נחתור

Futurum.

אתן תתן תתן נתן נתנו נתנו

תתני תתן תתנה vel תתנינה

Imperatiuus.

תן תנו תני תנינה

Infinitiuus.

נתון נתת בפת כל מ

Passiuæ.

נתן נתת תי נתנו נתתם נתנו vel נתננו
נתנה נתת

Participium. נתן. futur. im. אנתן. imperat. & infinit. הנתן.

Præteritum.

בא באים. particip. בא באת באו

Futurum.

אבא תבא יבא

תבאי תבא

נבא תבאו יבאו

תבאנה vel תבאינה

Imperatiuus. בוא באו באי באינה

Infi-

לל

In tertia, הילל. particip. מילל. fu-
turum אלה וילל הילל. imperati.
ליל. Ad eundem modū
variatur משיב. in parti. משיב.
in futur. משיב.

נשא

Futurum אשא. imperat. ששא
נשא. infin. שאת aut שאת. Pass.
נשא. futu. אשא. imperat. & infi-
nit. הנשא.

Secunda נשא. Passiua נשא.

Tertia, השא. השא. Passiua השא
השא. futur. אשא. infin. השא

Quarta, התנשא. התנשא. particip.
אחנשא. futurum אחנשא. imperat. &
infin. התנשא.

Verbum נתן, per quod nul-
lum aliud coniugatur.

נתן נתת תי נתנו נתתם נתנו vel נתנו

נתנה נתת
Participium.

נותן

Vel הדempto, אטתש. imperat.
הטה הטה. infin. הטה והט הטה.
הטה. particip. הטה. futur.
הטה הטה. infin. הטה. participiū
הטה

Quarta coniugatio.

מתנטה. participiū התנטיה.
& reliqua.

De verbo אץ cum similibus.

הוצא הוצא. particip. הוצא הוצא.
הוצא. futur. הוצא. imper. הוצא.
הוצא. Passiua הוצא. הוצא. infin.
הוצא. הוצא. futurum הוצא. impe-
rati. & infin. הוצא.

Secunda, הוצא. הוצא. particip. הוצא.
הוצא. infin. הוצא. Passiua הוצא. הוצא.
הוצא. infin. הוצא. particip. הוצא.

Tertia, הוצא הוצאת הוצאו. parti-
cip. הוצא. הוצא. futur. הוצא. הוצא. Vel
הוצא הוצא. imperat. הוצא. הוצא. in-
finit. הוצא. Passiua הוצא.

Quarta, הוצא. הוצאת. parti. הוצא.

לל

או אָט תַּט יִשׁ גִּט Vel וְיִי, disperfit.

Imperatiuus.

גִּטָּה גִּטוּ גִּטִּי גִּטִּינָה

Infinitiuus. גִּטוֹת גִּטָּה

Passiua.

Præteritum גִּטִּית גִּטוּ גִּטִּיתָם

particip. גִּטָּה. futur. יִגִּטוּ. אָנְטָה.

Vel אָנְטָה תִּגִּט יִגִּט. ablato וְ in quatuor illis personis.

Imperatiuus.

הִגִּטָּה וְהִגִּט הִגִּטוּ הִגִּטִּי הִגִּטִּינָה

Infinitiuus.

הִגִּטָּה הִגִּטוֹת

Particip. habitus.

גִּטוּי גִּטוּיִם

Secunda Coniugatio.

Præteritum גִּטִּית תִּי גִּטָּה. parti-

cip. מִגִּטָּה. futur. אָנְטָה. imper. גִּטָּה.

infin. גִּטוֹת. passiuu גִּטִּית גִּטִּיתָם. parti-

cip. גִּטָּה. futur. אָנְטָה. infinit. גִּטוֹת.

Tertia coniuatio.

Præteritum הִטִּית תִּי הִטוּ הִטִּיתָם. par-

ticip. מִטָּה. futurum יִטָּה יִטוּ יִטוּן.

G v Vel

Infinitiuus.

הִסֵּב בָּ בָּ לָ מְ

Passiua.præter. הִסֵּב הוּסְבֹת

Particip. הוּסְבֵי יֵם

Futurum. אוּסֵב תוּסֵב

Infinit. הוּסֵב

Particip.habit. מוּסֵב יֵם

Quarta coniuatio.

Præteritum, הִתְסַבְּבָה הִתְסַבְּבֹת, par-

ticipium מִתְסַבְּבֵי. futurum אִתְסַבְּבֵי.

Aliquãdo vt passiuu בּוּן cõiugatur.

LIBER QVARTVS.

De ordinibus compositis.

Verba ex duobus ordinibus cõposita, variationem eorum, ex quibus componuntur, verborum, habent. גִּטָּה enim quo ad literam initialem, נִגַּשׁ, quo ad extremam גִּלָּה sequitur rationem. Non rarò ta men nobis fucum faciet hæc analogia, si errori obuiam quoties locus inciderit, non occurrerimus.

גִּטָּה

Futurum, אָטָּה תִּטָּה. Vel וְ detra-

cto

Secunda Coniugatio.

Regulariter hæc verba in secunda variantur. In præterito סָכַב, præfenti מִסָּכֵב, futuro אֶסָּכֵב, imperati. סָכֵב, infinit. מִסָּכֵב. פּאָסיַוּא סָכַב, futur. אֶסָּכֵב, infinit. סָכַב, partic. מִסָּכֵב. Coniugantur etiam vt סָכַב בּוֹנֵן.

Tertia Coniugatio.

הִסָּב הִסָּבוֹת תִּי הִסָּבוּ הִסָּבוֹתָם הִסָּבוּנִי הִסָּבָה הִסָּבוֹת ו הִסָּב & habet.

Participium.

מִסָּכֵב וּמִסָּבֵב מְסִיבִים מְסִבָּה מְסִבוֹת

Futurum.

אֶסָּב תִּסָּב יִסָּב נִסָּב תִּסָּבוּ יִסָּבוּ תִסָּבִי תִסָּב תִסָּבֵנָה וְתִסָּבִינָה

Cere in - transit, quando Vau mutat accentum, וְיִדְק וְיִגַּל & cum - in prima, sequente Dagues, אֶסָּב תִּסָּב

Imperatiuus.

הִסָּב הִסָּבוּ הִסָּבִי הִסָּבִינָה

G iij infi-

נִסָּב נִסָּבוֹת תִּי נִסָּבוּ נִסָּבוֹתָם נִסָּבוּנִי נִסָּבָה נִסָּבוֹת ו

Interdum hac forma inuenitur "נִסָּבָה נִסָּבָה" יִנְמֹג נְגֹג נִמֵּס נִסָּבָה נִבְלָה & interdum

Participium.

נִסָּב נִסָּבִים נִסָּבָה נִסָּבוֹת נִמֵּס נִמֵּסִים Et cum Cere,

Futurum.

אֶסָּב תִּסָּב יִסָּב נִסָּב תִּסָּבוּ יִסָּבוּ תִסָּבִי תִסָּב תִסָּבֵנָה

תִסָּבִי תִסָּב תִסָּבֵנָה תִסָּבֵנָה

Vel aliter תִּסָּבֵנָה תִסָּבֵנָה, vel אֶסָּבֵנָה תִּסָּבֵנָה תִסָּבֵנָה, præsertim præfente gutturali יִחֲמוּ

Imperatiuus.

הִסָּב הִסָּבוּ הִסָּבִי הִסָּבִינָה

"Prima persona hanc quoque habet formam הִסָּב, & interdum הִסָּב

Infinitiuus.

הִסָּב הִסָּבוּ בְּכָל מְ

Particip. habitus.

סוֹב סוֹבִים סוֹבָה סוֹבוֹת

Secunda

93 INSTITVTIONES
 mediam non est dubium, quia Da-
 gues non supplet vicem literæ se-
 quentis amissæ, sed præcedentis. Et
 de hisce nunc sermo futurus est.

סב סבות סבותי סבו סבותם סבונו
 סבה סבות

Participium.
 סב סבים סבה סבור

Futurum.
 אסוב תסוב יסוב

תסובי תסוב
 נסוב תסובו יסובו

תספניה vel תסובנוד

Interdum additur Vau, & cum re-
 trahat accentum, breue efficit Cho-
 lem. Atq; ideo mutatur in ך, quan-
 quam tantum scribatur, ויחס ויכסב.

Imperatiuus.
 טוב טובו טובי ספניה

Infinitiuus.
 טוב ב ב ל ל מ

Palsiua.

G iij נסב

אחיה תהיה יהיה

תהיי תהיה

נהיה תהיו יהיו

תהיינה

Sine חיה, & à אחי תהי יהי נהי, חיה,
 אֲחִיָּה תַחֲיֶה, & cum אחי תחי

Imperatiuus.

היה היו היי היינה

תהי תיו חיי חיינה

Infinitiuus.

היות היות חיו

Palsiua.

נהיה נהיית תי נהיו נהייתם נהיינו

נהיית נהיית

Participium.

נהיה נהיים נהיה נהיית

De verbis duplicatis.

Verba hæc interdum regulariter
 variantur סבב ת מי סבבו. Interdû
 irregulariter, cum reijcitur prima li-
 tera geminationis, hoc est media, &
 ponitur eius loco Dagues, Esse autê

מע

הַשְּׁתַחֲוֹה הַשְּׁתַחֲוֹת יְתִי הַשְּׁתַחֲוֹ

הַשְּׁתַחֲוֹתֵם הַשְּׁתַחֲוִינֹו

וְ הַשְּׁתַחֲוֹתָה הַשְּׁתַחֲוִית

Participium.

מִשְׁתַּחֲוֶה מִשְׁתַּחֲוִים מִשְׁתַּחֲוֶה מִשְׁתַּחֲוֹת

Futurum.

אֲשַׁתַּחֲוֶה תִשְׁתַּחֲוֶה יִשְׁתַּחֲוֶה נִשְׁתַּחֲוֶה

תִּשְׁתַּחֲוֹו יִשְׁתַּחֲוֹו

תִּשְׁתַּחֲוִי תִשְׁתַּחֲוֶה תִשְׁתַּחֲוִינֹו

« Inuenitur hac forma יִשְׁתַּחֲוֹו vt Genl. 33. & alibi sæpè.

Imperatiuus.

הַשְּׁתַחֲוֶה הַשְּׁתַחֲוֶה הַשְּׁתַחֲוֶה הַשְּׁתַחֲוֶה

הַשְּׁתַחֲוֶה הַשְּׁתַחֲוֶה הַשְּׁתַחֲוֶה

De verbo הָיָה & הָיָה

הָיָה הָיָה הָיָה הָיָה הָיָה הָיָה

הָיָה הָיָה

הָיָה הָיָה

Participium.

הָיָה הָיָה הָיָה הָיָה

הָיָה הָיָה הָיָה הָיָה

Futurum.

G ij אהיה

מְגִלָּה, Particip. habitus, הַגְּלוּת. fin.

Quarta Coniugatio.

הַתְּגַלָּה הַתְּגַלִּית תִּי הַתְּגַלִּי הַתְּגַלִּיתֵם נו

וְ הַתְּגַלִּיתָה הַתְּגַלִּיתִי

Participium.

מִתְּגַלֵּה מִתְּגַלִּים מִתְּגַלָּה מִתְּגַלִּית

Futurum.

אֲתְּגַלֵּה תִתְּגַלֵּה יִתְּגַלֵּה

תִּתְּגַלִּי תִתְּגַלֵּה

נִתְּגַלֵּה תִתְּגַלִּי יִתְּגַלִּי

תִּתְּגַלִּינָה תִתְּגַלִּינָה

Ablato הָיָה in quatuor illis personis

אֲתְּגַלֵּה תִתְּגַלֵּה יִתְּגַלֵּה נִתְּגַלֵּה

Imperatiuus.

הַתְּגַלֵּה הַתְּגַלֵּה הַתְּגַלֵּה הַתְּגַלֵּה

Detracta הָיָה in prima persona

Infinitiuus.

הַתְּגַלֵּה הַתְּגַלֵּה הַתְּגַלֵּה הַתְּגַלֵּה

Verbum שָׁחָה cōiugatur per גָּלָה

in prioribus tribus cōiugationibus.

In quarta verò præter normam Vau

assumit, inter coniugandum, ad hūc

modum. Præteritum.

הַשְּׁתַחֲוֶה

Participium.

מגלה מגלים מגלה מגלות

Futurum.

אגלה תגלה יגלה

תגלי תגלה

נגלה תגלו יגלו

תגלינה תגלינה

Abſque ה hæc eius forma, אגל
cum gutturali in prima
תגל יגל נגל . cum gutturali in prima
תעל . in ſecunda, תמח, habet & hanc
formam יפת ירד תשק

Imperatiuus.

הגלה הגלו הגלי הגלינה

Sine ה, in prima perſona הגל, & cū
gutturali in prima verbi העל .

Infinitiuus.

הגלה הגלות ב ב ל מ

Prima exiſtente gutturali, : verti
in -: in his quatuor temporibus, cre
bro repetitū eſt. מעלה מעלה העלה .

Pafſiua.

Præteritum, הגלה הגליית, Partici
pium, הגלה. Futurum, תגלה. In

G fin.

מז גל צר גם, ה Sine

Infinitiuus.

גלה גלות בגלות כ ל מ

Pafſiua

גלה גליית גליית גליתם גלינו

גלתה גלית

Participium.

גלה גלים גלה גלות

Cū media gutturalis extiterit,
aut Res, - mutabitur in Cholem,

דחה דחו נרה

Futurum.

אגלה תגלה יגלה

תגלי תגלה

נגלה תגלו יגלו

תגלינה תגלינה

Infinitiuus. גלות

Particip.habitus. מגלה.

Tertia Coniugatio.

הגלה הגליית תי הגלו הגלייתם הגלינו

הגלתה הגליית

Cum gutturali in prima, העלה,

הרעה . cum Res, העליית

Partici-

Sine ך in prima persona הגל

Infinitiuus.

הגלה הגלות ב כ ל מהגלות

Literarum accidentalium Chiric
verti in in his tribus temporibus,
existente prima gutturali, vel Res,
dictum est iā in pāsiua primæ regu
larium, vt תראה העלות העלו יורה

Particip. habitus.

גלוי גלויים גלויה גלויות

secunda Coniugatio.

Præteritum.

גלה גלית גלית גלית גליתם גליתם

גלתה גלית

Participium.

מגלה מגלים מגלה מגלות

Futurum.

אגלה תגלה יגלה

תגלי תגלה

נגלה תגלו יגלו

תגליכה תגליכה

Ablato ה תגל תגל יגל תגל

Imperatiuus.

גלה גלו גלי גליכה

גלה גלו גלי גליכה

Infinitiuus.

גלת בגלות ב ל מ

Aut n ablato גלו aut גלה cum ה
aut ך in fine. Pāsiua.

נגלה נגלית תינגלו נגליתם נגלינו

נגלתה נגלית

Participium.

נגלה נגלים נגלה נגלות

Prima gutturali existēte, Nun & gut
turalis, cū duplici, vel - scribūtur.

נעלה נעלית נעלים נעלה נעלה נעלה

Futurum.

אנלה תנלה ינלה

תנלי תנלה

נגלה תגלו יגלו

תגליכה תגליכה

Subtracto ה dices נגל נגל יגל נגל,
quod in quatuor primis personis tā
tum fit.

Imperatiuus.

הגלה הגלו הגלי הגליכה

Sine

Futurum.

אָגֹלָה תִּגְלֶה יִגְלֶה
תִּגְלִי תִּגְלֶה
נִגְלֶה תִּגְלוּ יִגְלוּ

תִּגְלִיכָה תִּגְלִינָה

Prima existente הע aut ח cum duplici, vt תִּחְזֶה תִּחְזֶה יִחְזֶה, aut -, vt תִּעֲלֶה תִּעֲלֶה, omnes personæ scribuntur. Et si eadem literæ primum vel secundum locum tenuerint, si ח finale aufertur (quod sæpè fit in quatuor primis personis, præfertim cum Vau coniunctio illis annectitur) in literis accidentalibus habebunt . ., aut -, aut Chiric, sequète - , ישע ימח ועל יחו יחר יחץ תתע יעש
Verum sine gutturali hæc carú forma, אָגֹל תִּגְל יִגְל נִגְל. Addito Vau, accentus retrahitur ad primam, וַיִּחַל וַיִּפְּצוּ וַיִּשַׁע. Habet & hanc formam, futurum hoc. וְיִדְרֹךְ dominabitur, וְיִבְרַךְ וְיִשָּׁת.

Imperatiuus.

גלה

וּ מְלֹאִם מְלֹאת

Participium.

מְלֹא מְלֹאִים מְלֹאָה מְלֹאֹת

Futurum, אֲמַלֵּא תִּמְלֵא. Imperat.

מְלֵא מְלֵאוּ מְלֵאֵי מְלֵיכָה. Infinitiuus,

נִמְלֵא אֲמַלֵּא מִצָּא. reliqua vt מְלֹאת

Quiescentia וְהָ, vt גִּלְהָ.

Præteritum.

גִּלְהָ גִּלְיָתָ תִּי גִלוּ גִלְיָתִים גִּלְיָנוּ

וּ גִלְתָּה גִלְתָּה

Quatuor hæc verba regulariter scribuntur & variantur, תִּמְלֵא גִבְהָ נִגְהָ, תִּמְלֵא כִּמְהָ. Dices enim, כִּמְהָ תִּי, in Futur. אֲתִמְלֵא. Tertia persona pluralis, & singularis foeminina, mutant גִּלְהָ in iod, תִּסְתֵּי חֲסִי. Quod alijs etiam accidit temporibus, nam in omnibus ferè personis in quibus וְ amittitur, potest in iod mutari, vt יִגְלִי. ratio est, quia literæ otiosæ permutantur inter se.

Participium.

גִּלְהָ גִּלְהָ גִּלְהָ גִּלְהָ cum . .

Futu-

INSTITVTIONES

Futurum.

אֲמַצָּה תִּמְצָה יִמְצָה

תִּמְצָה תִּמְצָה

נִמְצָה תִּמְצָאוּ יִמְצָאוּ

תִּמְצִיחַה תִּמְצִיחַה

Imperatiuus.

מִצָּה מִצָּאוּ מִצָּה מִצָּוִה

Infinitiuus.

מִצָּה מִצָּחַת בִּלְמִ

Passiua. Præteritum.

נִמְצָה נִמְצָחַת תִּי נִמְצָאוּ נִמְצָחוּם נוּ

נִמְצָחַה נִמְצָחַת

In præteritis omnibus vocalis א
 præcedens, erit .. Participium à præ
 terito ex sententia tantum fecerni-
 tur. Futurum, אֲמַצָּה. infinit. תִּמְצָה.
 Particip. hab. מִצָּאוּ מִצָּוִה. Secunda
 מִצָּה אֲמַצָּה. Passiua מִצָּה אֲמַצָּה
 Tertia מִצָּה יִמְצָה אֲמַצָּה תִּמְצָה
 Passiua. Præteritum, תִּמְצָה. Futur.
 תִּמְצָה. Quar. תִּמְצָחַת תִּמְצָחַת אֲמַצָּה
 Actiua verbi. מִלָּה.

מִלָּה מִלָּחַת תִּי מִלָּאוּ מִלָּחַת מִלָּאוּ

מִלָּה

nes, vocalis vltimæ, nempe? .. - fe-
rè in omnibus coniugationibus fit.

Imperatiuus.

הִבְנוּ הִבְנוּ הִבְנוּ הִבְנוּ

Infinitiuus.

הִבְנוּ בִלְמִ

Passiua.

Præteritum & particip. הִבְנוּ. futu-
 rum אִבְנוּ. infinitiuus הִבְנוּ. Particip.
 habit. מִבְנוּ.

De quiescētibus in Aleph, vt מִצָּה.

Quiescentia tertie siue in in א, siue
 in הִ finiantur, duplex - in themate
 sibi vendicant, si pauca illa in א fini-
 ta, quæ Cere habent in secunda, & in
 הִ, quæ - in eadem, habent, excipian-
 tur, de quibus statim differendum.

Præteritum.

מִצָּה מִצָּחַת תִּי מִצָּאוּ מִצָּחוּם מִצָּאוּ

מִצָּחַה מִצָּחַת

Participium.

מִצָּה מִצָּחַה vel מִצָּחַת Cum ..

מִצָּחַת מִצָּחוּם

Futu-

הָבִיז הַבִּינֹת תִּי הַבִּינִי הַבִּינוּתִם לֹונוּ

הַלֵּינָה הַבִּינוּר

Aliquando habet ... in omnibus
accidentalibus הַקִּיץ הַקִּיצוֹת. Quin
& Cere perpetuo per hoc tempus
feruatur in הַ accidentalibus, dummo-
do sequatur ? in tertijs personis, &
in reliquis - הַבִּיז הַבִּנְתָּ הַבִּינוּ,

Participium.

מְבִיז מְבִינִים מְבִינָה מְבִינוּר

Futuruum.

אָבִיז תְּבִיז יִבִּיז יִבִּינִי תְּבִינִי יִבִּינוּ

תְּבִינִי תְּבִינִי תְּבִינִי תְּבִינִי

Quatuor primæ personæ sæpe
mutant? in .., vt in regularibus di-
xi. אָבִיז תְּבִיז יִבִּיז יִבִּינִי. Et cum ו mutat
accētum, Cere transit in וְשֵׁב וְיָרַק.
& adhuc .. in - transit מִנַּח וְצַר. & ac-
centu retracto ad primam, presente
Vau, dices וְצַר וְיָרַח. Et hæ mutatio-

F v ne

Infinitiuus.

הָבִיז הַבִּינִי הַבִּינוּ

Existente prima gutturali, aut Res,
hæc tria tempora habent .. in acci-
dentalibus תְּעוּר יְעוּר.

Particip. habitus.

בוֹן בּוֹנִים בּוֹנָה בּוֹנוּר

Secunda & quarta Coniugatio.

Coniugatio hæc secunda (vt quar-
tæ omnes) habet vtranque significa-
tionem, vnica voce duntaxat, hæc
forma, בּוֹנִין, geminata tertia litera
ob Dagues ommissum, eò quòd post
quiescentem non possit poni. Di-
cendum erat בּוֹן, & cum hæc forma
in sua uè auribus reddat sonum, mu-
tant Hebræi in בּוֹנִית בּוֹנִין, additis-
que literis accidentalibus secundæ
vel quartæ coniugationis huic præ-
terito, facile illas totas efficies, vt
מְבּוֹנִין אֲבּוֹנִין מְתּוֹבִינִין. הַתְּבּוֹנִין. Parti-
cipium habitus in quarta non inue-
nitur, in secunda formatur ab acti-
uo .. in - verso מְבּוֹנִין.

Tertia

lem habet, aduentu Vau retrocedit
accentus ad primam, & Cholem in
: mutatur ויִטַּף וַיִּקַּם. Aut in-
ferendum, vt וַיִּשָּׁב

Imperatiuus.

בּוֹז בּוֹנוּ בּוֹנִי בּוֹנֵה vel בּוֹנֵה

• Sepè induithac formã בּוֹז מוֹלְקוֹם

• Aliquando שׁוֹבֵנָה

Infinitiuus.

בּוֹז בּוֹז קוֹם בּוֹז ל

Passiuum.

בּוֹז בּוֹנוֹת לּוֹתִי בּוֹנוּ בּוֹנוֹתָם נוֹנוּ

בּוֹנֵה בּוֹנוֹר

Præteriti thema à participio, nisi ex
sententia sciungi non potest.

Participium.

בּוֹז בּוֹנִים בּוֹנֵה בּוֹנוֹר

Futurum.

אֲבּוֹז תּבּוֹז יִבּוֹז תּבּוֹז תּבּוֹנוּ יִבּוֹנוּ

תּבּוֹנִי תּבּוֹז תּבּוֹנֵה vel תּבּוֹנֵה

Imperatiuus.

הִבּוֹז הִבּוֹנוּ הִבּוֹנִי הִבּוֹנֵה

cari Dagues, quod solet furrogari lo
co literæ geminationis amissæ.

Participium.

בּוֹז בּוֹנֵה בּוֹנוֹר

Scribuntur hæc verba etiam cum
in tertijs personis præteriti, & in
toto participio, sed in cæteris perso
nis cum Pathac מַחִים מַחֵה. Quin
& cum Cholem in amborum tem
porum omnibus personis non raro
subscribuntur. אֹרֶךְ זוֹר בּוֹשׁ

בּוֹז præteriti & præsentis, nisi ex
sententia dignosci non possunt. Sed
בּוֹנֵה cum acuit vltimam, præsentis:
cum primã, præteriti esse memento.
In his monosyllabis & duplicatis,
& in פּי finitis, persona fœminina re
spondens participio בּוֹקֶרֶת non in
uenitur. Futurum.

אֲבּוֹז תּבּוֹז יִבּוֹז תּבּוֹנוּ יִבּוֹנוּ

תּבּוֹנִי תּבּוֹז תּבּוֹנֵה תּבּוֹנֵה

Non raro cum ו inuenitur, videli
cet קוֹם יְקוֹם יְקוֹם. Verum cû Cho
lem

INSTITVTIONES
יַעֲשֶׂב שָׁבוּ שְׁבוּ שְׁבִי
Infinitiuus & Gerundia.

יַדַע דַעַת דַעָה שָׁב vel שְׁבַת בַשְׁבַת כִּלְמִ

Imperatiuus hic & infinit. similes sunt ijsdem temporibus verbi נָשַׁב, ideo cauendum ne erres in inuestigatione thematis.

In pafsiuua

Iod in Vau mutatur, & Vau illud quiescit in præterito & præfenti, deinceps mutatur in Vau mobile, hoc est, quod profertur, nec mirum cum literæ אָהוּי permutentur inter se, tã in nominibus quàm id verbis, vt videre est in גָּלָה. Habet - in præterito, & - in participio.

נוֹשֵׁב בְּתִי נוֹשְׁבוּ נוֹשְׁבָתָם נוֹשְׁבָנוּ
נוֹשְׁבָה נוֹשְׁבָתָ

Participium.

נוֹשֵׁב נוֹשְׁבִים נוֹשְׁבָה וְנוֹשְׁבָת נוֹשְׁבוֹת
Futurum.

אֲנוֹשֵׁב תֹּשֵׁב יֹשֵׁב נוֹשֵׁב תֹּשְׁבוּ יֹשְׁבוּ
תֹּשְׁבִי תֹּשְׁבִים תֹּשְׁבָה תֹּשְׁבָתָ

F ij Impe

Pafsium.

נִקְחָה הִי נִקְחוּ נִקְחָתָם נִקְחָנוּ

נִקְחָה נִקְחָתָ

Deinceps regulariter variatur.

De quiescentibus Iod. יֹשֵׁב

Verba quiescentia Iod in præterito & participio regulariter variantur. Eorum futurum sic habet.

אֲנוֹשֵׁב תֹּשֵׁב יֹשֵׁב נוֹשֵׁב תֹּשְׁבוּ יֹשְׁבוּ

תֹּשְׁבִי תֹּשְׁבִים תֹּשְׁבָה תֹּשְׁבָתָ

Hæc eius forma quando quiescit Iod. Verùm cum coniunctio Vau huic formæ futuri adiungitur, retrahit accentum, & secundum mutat in Cegol, וּלְךָ וּיֹשֵׁב. Cùm verò Iod ociosum verbi initiale manet, litteræ accidentales subscribuntur cū Chiric, sequente - in quatuor primis personis, תִּיקַץ יִירַשׁ. Deniq; semper erit in litera media in eisdem personis, cùm vltima gutturalis extiterit. אֲדַע תִּדַע.

Imperatiuus.

INSTITVTIONES

Infinitiuus.

הַגִּישׁ בְּכַל־מֶ

Participium habitus.

הַגִּישׁ בְּגוֹשִׁים בְּנוֹשָׁה בְּגוֹשׁוֹרַת

Secūda cōiugatio, actiua, הַגִּישׁ מְגִישׁ. passiua, הַגִּישׁ אֲנִישׁ, quarta הַתְּגִישׁ regulariter variantur, quia Dagues duplex munus, nēpe coniugationis, & Nun amissi simul non poterat habere. In tertia הַגִּישׁ אֲנִישׁ vel הַגִּישׁ מְגִישׁ אֲנִישׁ, imperat. & infinit. הַגִּישׁ בְּהַגִּישׁ. Passiua eius in literis accidentalibus habet , quia post sequitur Dagues, הַגִּישׁ מְגִישׁ אֲנִישׁ

Huic affinis est verbum לָקַח, quāuis à Nun non fumat exordium, illius futurum sic habet,

אֶקַּח תִּקַּח יִקַּח נִקַּח תִּקְחוּ יִקְחוּ

תִּקְחוּ תִקְחוּ תִקְחוּ תִקְחוּ

Imperatiuus.

קַח קְחוּ קְחוּ קְחוּ

Infinitiuus.

לְקַח לְקַח

F Pas-

cū gutturali ח aut י in tertio loco, duplex Cegol in duplicem Pathac vertitur. לְטַח לְטַח

Passiuum präteritum.

הִגִּישׁ הִגִּישׁ

הִגִּישְׁתָּ הִגִּישְׁתָּ

הִגִּישְׁתִּי

הִגִּישׁוּ

וְהִגִּישְׁתֶּם

וְהִגִּישׁוּ

Participium.

הַגִּישׁ בְּגוֹשִׁים הַגִּישׁ בְּנוֹשָׁה הַגִּישׁוֹת

Futurum.

אֲנִישׁ אֲנִישׁ

תִּגִּישׁוּ תִגִּישׁוּ

וְנִגִּישׁ וְנִגִּישׁ

נִגִּישׁוּ

תִּגִּישְׁתָּ תִגִּישְׁתָּ

וְנִגִּישְׁתָּ וְנִגִּישְׁתָּ

Imperatiuus.

הַגִּישׁ הַגִּישׁ

הַגִּישְׁתָּ הַגִּישְׁתָּ

Inf-

cunda verbi subrogatur.

Futurum.

אָנש אָז אָנשה

תָּנש תָּנשה

יָנש יָנשה

כָּנש אָז כָּנשה

תָּנש תָּנשה

יָנש יָנשה

aut cum Cholem, אָפּוּל תּפּוּל יפּוּל

Existente secunda verbi litera gutturali, erūt hęc verba perfecta, quia Dagues in gutturali non potest poni si Nun aufertur, תָּנָאָף ינעם. Si vero à Iod verba incipiunt, sequente ך frequentissimè sunt defectiua, non quiescentia, יצו יצק יצר אצו, dempto יצו. Et ex verbis quę ך in secunda non habent, hęc duo ינח & יקף. inter defectiua computantur.

Imperatiuus.

נָש נָשה

נָש נָשה

Infinitiuus & Gerundia.

נָש נָשה כָּנָשה לָנָשה מָנָשה
cum

magis Chald. quàm Hebraicum est. Hęc de verbis regularibus dixisse sufficit.

APPENDIX.

Omnes regulę dictę in verbis regularibus habent locum itidem in irregularibus, si conditiones in regulis positę concurrant, vt si Chiric præcedat, & sequatur gutturalis, in vel - Chiric illud vertetur vt in actiua primę coniugationis, vel in Chiric transit, vt in passiuua eiusdẽ, & in alijs Coniug. fiet similiter, applicãdo regulas primę ad primam, secundę ad secundam Coniugationem, actiuę ad actiuam, passiuę ad passiuam.

LIBER TERTIVS.

De verbis irregularibus. De verbis defectiuis Nun, primę literę.

Actiua primę. נָש

PRæteritum ac præsens regulariter variantur. Deinceps Nun amittitur, ac eius loco Dagues in secunda

INSTITVTIONES
Participium.

מתפקד מתפקדה מתפקדות
מתפקדים מתפקדות

Futurum.

אתפקד או אתפקדה
תתפקד תתפקדי
יתפקד תתפקדי
נתפקד ונתפקדה

תתפקדו תתפקדנה

יתפקדו תתפקדנה

Imperatiuus.

התפקד והתפקדה התפקדי

התפקדו התתפקדנה

Infinit.& Gerundia.

התפקד בהתפקד בהתפקד להתפקד
מהתפקד

ר superadditum præponitur semper primæ literæ verbi, nisi prima litera fuerit harum aliqua ך ם ן ן ן ן ן ן ן. Nā si à ן vel ם verbum incipit, ת postponitur. השתתב השתתמר משתתמר.

השתתמר מסתתמר. Si à ך, ת in ן vertitur. הציטורק, Si à ן, ת mutatur in ך, qđ magis

dem habet formam quam piel. Modus significandi est intrãsitiuus (nec transitiuua reperiuntur in hac coniugatione, quia iam extra se exirent) ש התקדו sanctificauit se. Si tamen alibi cum persona patienti reperiatur, vt Genes. 37. ויתנבלו אותו accusa. ille vim ablatiuui cum præpositione habet, atque ideo in eo mutare oportet. Sic אותו pro אתו accipiendū est, id est, cogitauerunt cum illo, pro cōtra illū. & Exod. 33. ויתנצלו את ערמם pro מן, spoliauerunt se ab ornamentis suis. Quidam rectè sanè, dicunt actiuam & passiuam significatione, voce hac vnica, comprehendi.

Præteritum.

התפקד התפקדה

התפקדת התפקדת

התפקדתי

התפקדו

התפקדתם

התפקדנו

Par-

tota illi⁹ cōiugatio, seruata analogia poterit formari. Genes. 19. inuenitur יקח poteris הלקיח יתן, ex הנתין יתן, ex הל השליג תשלג & ex יאהל אהל

Futurum.

אפקד תפקד תפקד נפקד תפקדו יפקדו תפקדנה יפקדנה

Infinitiuus.

הפקד non recipit בבלם.

Particip. habitus.

מפקד מפקדים מפקדה מפקדת מפקדות

Si prima litera fuerit gutturalis, in tota hac pafsuiua, gutturalis subscribitur cum ך, & accidentalis illi precedens, cū ך העמד מעמד תעמד יעמד.

Quartæ Coniugationis

Signum est הָהָ cum Dagues in media litera substantiali. In pūctis eandem

præterito cum duplici Cegol scribuntur. In reliquis verò temporibus cum duplici האזין מאזין אאזין, העביר אעביר

Pafsuiua

Tota gaudet in accidentalibus literis: vel Surec cum Vau quidem, in Futu. & Parti. habitus. In reliquis verò temporibus cum ך habere, הפקד אופקד תופקד

Præteritum.

הפקד הפקדת הפקדתי הפקדתו הפקדתם הפקדנו

Participium.

הפקדום הפקדות הפקדות

Aliqui aiunt participium hoc minime in scriptura inueniri, finxim⁹ tamen illud, quia vt ipsimet dicunt, vnica verbi psona in Biblijs inuenta,

65 INSTITVTIONES
& in Passi. in Futu. & Parti. habitus.
Futurum.

אֶפְקִידָה vel אֶפְקִיד

תִּפְקִידוּ תִפְקִידוּ
תִּפְקִידוּ תִפְקִידוּ

נִפְקִידוּ vel נִפְקִידָה

תִּפְקִידוּ תִפְקִידוּ

תִּפְקִידוּ תִפְקִידוּ

Chiric litera mediae facili transit
n .., vt יִפְקִיד, in personis omnibus.
demptis in י vel ו finitis, in quibus
vertetur in: יִפְקִידוּ.

Imperatiuus:

הִפְקִידוּ אוּ הִפְקִידָה הִפְקִידוּ

הִפְקִידוּ הִפְקִידוּ

Infini. & Gerundia.

הִפְקִידוּ בְּהִפְקִידוּ לְהִפְקִידוּ
מִהִפְקִידוּ

* Aliquando abijcit ה, & hanc as-
sumit formam, לִפְקִיד לְסַחֵר. Cum
prima verbi litera fuerit gutturalis,
gutturalis illa & ה illi praecedens in

E v prate-

HEBRAICAE. 64

tur, vt אָכַל comedit, in tertia, fecit
comedere. s. panem, id est. cibauit.
Sic in Paralipomeno, Induere fecit
eos, calciare fecit, comedere fecit, bi-
bere fecit. videlicet vestem, calceos.
cibum, vinu. הִעֲמִיקוּ transtulit, transi-
tiue, & intelligimus exercitum. Quae
sunt hic transitiuua transeunt per me-
dium, vt fecit Io. videre lucē Petro,
sicut in prima transeunt sine medio,
vt video te, lego librum.

Præteritum.

הִפְקִידָה הִפְקִיד

הִפְקִידָה הִפְקִידָה

הִפְקִידָה

הִפְקִידוּ

הִפְקִידָה

הִפְקִידוּ

Participium.

מִפְקִידוּ מִפְקִידוּ מִפְקִידוּ
מִפְקִידוּ

Amittitur ה in Futu. & Participio,
& in

Cholem loco, in tota hac passiuā: גַּאֵל מִגֹּאֵל טוֹף כָּרַח יְבִרָךְ. Quæ verò in media litera verbi habent ך in præterito, hoc non seruant, sed regulariter variantur ךָּךְ

Tertia Coniugatio

Habet in principio ךָּ cum Chiric, sequente : & post literam mediam ? quod in tertijs solum personis seruat. Sed in alijs in - mutat, vt הִפְקִיר. Modus significandi multiplex est secundū varias verborū species. Prima earū cōtinet verba quæ in prima sunt neutra, hic transitiuā ad duos כִּיבִיבִי fecit equitare, aut equitauit.

Quod maximè in monosyllabis fit, הִקִּים fecit surgere, הִשִּׁיבִי reduxit, הִבִּיא adduxit. Secunda cōtinet verba quæ in prima ad duos transeunt, hic ad tres, vt רָאָה in prima significat, Vidit Petrus Io. in tertia verò, fecit videre, id est, ostēdit. Hoc est, Petrus fecit, vt Io. Martinum videret. Et aliquando tertium illud subaudi

E iiii tur,

פִּקְדָה פִּקְדוֹת פִּקְדוֹתֵי פִּקְדוֹתֵי פִּקְדוֹתֵי פִּקְדוֹתֵי פִּקְדוֹתֵי פִּקְדוֹתֵי

Participium.

פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת

Futurum.

אֶפְקֹד אֶפְקֹד אֶפְקֹד אֶפְקֹד אֶפְקֹד אֶפְקֹד אֶפְקֹד אֶפְקֹד

הִפְקִיד הִפְקִיד הִפְקִיד הִפְקִיד הִפְקִיד הִפְקִיד הִפְקִיד הִפְקִיד

Infinitiuus.

פִּקְדוֹ Additis בְּכֹלִים gerūdia sūt, quanquam aliqui dicant in scriptura hunc Infinitiuum non inueniri.

Particip. habitus.

מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי מִפְקֹדֵי

Quando secunda verbi litera est gutturalis aut ך, prima verbi habet

Participium.

מפקדה מפקדו מפקדו
מפקדות מפקדים

Quando participium habet augmentum מ in omnibus coniugationibus (exceptis monosyllabis tertie coniugationis) quo pucto Mem sub scribitur, eodem & futurum eiusde coniugationis scribetur.

Futurum.

אפקדו vel אפקדה
תפקדי תפקדו
תפקדו תפקדו
תפקדו תפקדו
תפקדו תפקדו
תפקדו תפקדו

Imperatiuus.

פקדו פקדו vel פקדה
פקדו פקדו

Infinitiuus & Gerundia.

פקדו בפקדו בפקדו בפקדו

Passiua.

E iij פקד

laginavit, שרש amouit cineres. שרש
radices emisit, שרש eradicauit, שרש
excidit ramos. hoc in paucis fit, ויש
que à nominibus deriuatis. שרש pec
cavit, in secunda mundauit à pecca
to. לקל lapidauit, in secuda, lapides
collexit. שרש aspexit, in secunda, ex
purgauit. שרש perijt, in secunda dis
sipauit. Quarta possidet verba v
trinque absoluta. differunt autem,
quia hic significatio est vehemen
tior צמח. Quinta continet verba
quæ sunt transitiuua in prima, vt co
gnosco Petrum. & in secunda habet
modum significandi tertiae. i. transit
ad tertiam personam. יחל sperare fe
cit, כתב scribere fecit, ידע cognosce
re fecit. s. literas sacras.

Præteritum.

פקדה פקד
פקדה פקדה
פקדה פקדה
פקדה פקדה
פקדה פקדה
פקדה פקדה

59 INSTITVTIONES
te existente, מֵאָן. Quia punctum pro-
ductum idem valet quod correptū
cum Dagues, licet aliquando existen-
te secunda verbi נִי וֵלֵךְ, precedat
Chiric כָּחַד כָּחַד. In reliquis tempo-
ribus quæ post præteritū sequūtur,
Cere illud aut Chiric, quod est ante
gutturalē, in - mutatur מְחַרף מְחַרף.
Huius coniugationis tot sunt signi-
ficandi modi quot verborum spe-
cies, nempe quinque. Prima conti-
net verba, quæ in prima sunt neu-
tra, & hic fiunt transitiva. שָׁבַן habi-
tauit, שָׁבַן cōstituit, vel sedere fecit.
הִלְךְ ambulare fecit, id est, deduxit.
Hæc maximam cum verbis tertiæ
habent affinitatem. Secunda habet
verba trāsitiua hic & in prima. Dif-
ferunt tamen, quia huius vehemen-
tior est significatio. גָּרַשׁ proiecit,
גָּרַשׁ eiecit, שָׁלַח misit, שָׁלַח emisit,
שָׁבַר fregit, שָׁבַר contriuit. Tertia
comprehendit verba habentia con-
trarias operationes aut diuersas, דָּשַׁן

E ij sagi

gritatem, vocalem mediam verbi il-
lius reduxeris, & insuper si breuis re-
manserit, in suā vertas productā, &
ibi accentū colloces. ex, פָּקְרוּ faci-
es, פָּקְרוּ deinde פָּקְרוּ & פָּקְרוּ פָּקְרוּ
פָּקְרוּ אָשַׁמְעָא אָשַׁמְעָה אָשַׁמְעָה. Aliquan-
do ad natiuam originem verbi, vt
הִפְקַדְתָּ reduces ad פָּקַד, eo quo di-
ctum est modo.

Verba in vnica tantum inuenta
coniugatione, quæcunq; illa sit, siue
actiua siue passiua, exponuntur ac si
essent propria actiua cōiugationis,
primæ, גִּישַׁבַּע iurauit, גִּלְחַם pugnavit,
הִתְפַּלֵּל orauit, הִשְׁכִּים mansurrexit.

Secunda Coniugatio

Ferè semper habet Dagues in me-
dia verbi litera propter locutionis
vehementiam. In punctis hæc est
præteriti forma. סִפַּר שָׁלַח, excepto
cum media fuerit gutturalis aut ג.
Nam tunc Cere habet in prima, Da-
gues in illo puncto producto virtu-

te ex-

האספוי האספוי ea ratione quòd gutturalis non patitur ante se procedere Chiric. Huiusmodi .. vltimæ, verti solent in .. cum accentu graui, sequente monosyllaba dictione, aut habente accentum in prima,

יבֵרַח אִישׁ הַלֶּחֶם בּוֹ תוֹ חֶלֶק
Paul. פֶּטוֹל

פֶּקוּדָה פֶּקוּדַת visitatus.
פֶּקוּדוֹת פֶּקוּדִים visitati.

Hoc participium ab aliquibus vocatur participium habitus, quia habitum ac operis perseverantiam significat. פֶּקוּדַת visitari solit⁹. Sed participiũ נֶפֶקֶד per modũ actus significat. Vel aliter & in idem redit, paul operis permanentiam significat, בית בְּנוּי domus ædificata & adhuc erecta. בית נִבְרַח potest esse combusta, aut quouis modo destructa.

Regule generales.

Verba ponentur in fine clausulæ, si ad primam temporis illius inte-

E grita.

תִּפְקְדֶנָּה תִּפְקְדוּ visitabimini.

תִּפְקְדֶנָּה יִפְקְדוּ visitabuntur.

Imperatiuus

Hic & quartæ formantur à secundis personis Futuri ר in ה mutato, & actiuæ potiùs, quàm passiuę sunt significationis, eò quòd imperare agere sit.

הִפְקֵד הִפְקֵד visitati.

הִפְקִדְתָּ הִפְקִדְתָּ visitate.

Infinit. & Gerundia.

הִפְקִדְתָּ הִפְקִדְתָּ לְהִפְקִד מֵהִפְקִד.

Dagues existens in prima verbi litera, in tribus postremis tēporibus, loco Nun amissi, quod in præterito & partic. erat, ponitur. sed in gutturalib⁹ & Res, pũctis longis cõpensatur נ amissa, eò quòd omnino illę respuant Dagues. ideo in his tribus tēporibus, si verbum à gutturali, vel à ר incipit, literæ accidentales quę habent Chiric, mutant in Cere אָאָאָאָ הָאָאָאָ

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitati fuistis.

וּבְפָקְדָנוּ **וְפָקְדָנוּ** visitati fuimus. cōis.

Participium.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitatus. cū -
וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitati.

Ḳ Semper habet accentum in vltima, siue medium, siue periodi finem occupet.

Participium fit à præterito in omnibus fermè coniugationibus de-
ptis quiescentibus וְ - medię literę in - mutato, aut est omnino simile כְּבוֹן נִקְרָא. Duo hæc tēpora supradicta, duab⁹ primis literis asciscūt - , si verbū incipit à gutturali. נִקְרָא וְנִקְרָא.

Futurum.

Fœmin. Mascul.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** vel וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitabor. cōis.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitaberis.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitabitur.

Plural.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** vel וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitabimur. cōis.

visita

bet, & mox additis literis בְּכַלִּים (sub scriptis cum Chiric) secundo infini-
tuo, fiunt gerundia.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** in visitando.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** cum visitando.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** ad visitandum.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** de visitando:

In verbis finitis in וּ aut וּ שְׁמוֹעַ בְּרוּחַ Ḳ Si dices, ab imperatiuo שְׁמַע & בְּרַח . Si prima fuerit gutturalis, בכל & gutturalis cum duplici - aut - , vt in futuro dixi, scribuntur לְעֵבוֹד כְּאָכֹל . & מְאָכֹל cum -

Passiui verbū aut potiùs mediū. Fœmin. Mascul.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitatus fuit. cum -

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitatus fuisti.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitatus fui. cōis.

* In fine periodi: medię, in - cum accentu mutatur. וּבְפָקְדָתְךָ

Pluralis.

וּבְפָקְדָתְךָ **וְפָקְדָתְךָ** visitati fuerunt. cōis.

visi-

^b Hæc forma פקד non inuenitur, nisi in verbis neutris, & in illis quæ in secundo aut tertio loco habet gutturalem. At cum persona ista in fine ה admiserit, seba mutatur in chirc, & in-; vt שכב שלח א שכבה שלחה. In duabus personis habentibus Chirc, media existente gutturali, vertitur in-, quum raro gutturalis admittat ante se Chirc, שחשו.

Subiunctiuus fit addita alicui temporum indicatiui particula, כי aut כפאשר, aut אם. Ecclesias. 4. אם ישכבו. Si dormierint duo. Genes. 12. כפאשר הקריב לבא מצרימה.

Optatiuum efficies, si addideris לו aut ליה. eisdem temporibus. Psalmo. 81. לו עמי שומע לי. Vtinam populus meus obtemperasset mihi. Et Iob. 16. Vtinam esset anima vestra.

Infinitiuus. מקוד

פקוד פקוד Visitare.

Absque gutturali hanc formam habet,

bis in ה finitis. Personæ primæ quatuor futuri habentes Cholem, sequente Macaph, hoc est monosyllaba dictione, aut habente accentum in prima, scribuntur cum ה, quo celerimè proferantur אשמר לו ומלך מלך. Hoc in gutturalibus non accidit, eò quod respuant Cholem, & asciscat sibi Pathac.

Imperatiuus. הצווי

Imperatiuus tantum habet futurum, & merito, cum imperium sit de futuro, & formatur à secundis futuri personis, ablato vbique רת מעבור עבור תפקוד פקוד. In incipientibus ab Aleph, א illud in prima & vltima persona situm cum ה: aut cum ה scribitur, אכול אכלו אכולנה.

Foemin. Mascul.

פקודי פקודי פקוד^b פקוד^a visitato:

פקודנה פקודי visitatote.

^a Si illi personæ annectitur ה, in fine, pmutabit sic pucta, ובור. א ובורנה.

Hæc

Tertiare
gula.

51

INSTITVTIONES

.. & .. in: conuertitur, si Vau mutat ad primam accentum וְאִם

Cùm gutturalis quæcunque fuerit secunda litera verbi, aut tertia vel y, personæ quæ habebant Cholem, & terminantur in litera radicali, mutât illud in - יִצְחָק אֲשָׁר אֲשָׁמַע. Sed in personis in Iod aut Vau finitis habêtibus in media gutturalem, in - יִרְחֶקוּ תִצְחָקוּ. Hoc quod primo dixi loco, etiâ verba aliqua, præcipuè neutra, absque gutturalis præsentia seruât. רָכַב שָׁפָל רָבֵץ שָׁמַן שָׁכַב. Aliqua vtrunq; punctum Cholem videlicet & - sine discrimine admittunt. אֲשַׁבֵּת אֲשָׁבוּת. Ne opus sit ut eadem res sæpè inculcetur. Nota in futuris omnium coniugationû (demptis Futur. in וְ finitis) in primis vtriusque numeri personis, addi sole re, וְ præcedente - אֶטְלוּ אֶטְלֶצָה. Deindè in personis illis in וְ aut יִ finitis, וְ addi solere in fine תִּפְקְדוּ תִּפְקְדוּן. Hoc quoque raro fit in verbis

bis

HEBRAICAE.

30

Pluralis.

נִפְקְדוּ vel נִפְקְדוּר visitabimus.
communis.

תִּפְקְדוּנֵה תִּפְקְדוּ visitabitis.

תִּפְקְדוּנֵה יִפְקְדוּ visitabunt.

Si verbum à gutturali incipit, frequentius prima persona cum duplici Cegol (in reliquis cum duplici-) subscribitur. אֶטְבוּר תִּעְבוּר. Aliquando Cegol in omnibus perpetuò seruatur וְ תַחֲשׂוּ אֲחַשׂוּ אֲנִי, & licet aliquando Seba solum ponatur sub gutturali illa, legendum erit perinde ac vocalis illi præcedens אֶטְבוּר אֶטְבוּר תִּעְבוּר. Si tamen media habuerit Dagues, erit verè Seba id quod habet gutturalis תַּחֲפֹץ à תַּפֹּץ. ¶ At verò quæ ab Aleph initium habent, frequentius literas accidentales cum Cholem scribunt, manente נ ocioso (& נ accidentalis futuri aufertur) אָמַר תֵּאמַר אָהָב. Secunda litera subscripta cum - vel .. &

Prima re
gula.

Secunda
regula.

שומעת בורחה פוקרת
 forma verò פוקרת בורחה פוקרת
 quia in vniuersum duplex Cegol in
 duplex - cum casus similis incide-
 rit vertetur. vt in Infinitiuo primæ
 coniugationis verbi ישב dicitur.
 In præterito & participio quum pri-
 ma aut secunda litera fuerint guttu-
 rales, Sebillarum vertitur in פּעל
 פּעל in Sebillarum vertitur in פּעל
 פּעל, & ponetur פּעל, & ponetur
 in omnibus accentus in vltima, cum
 media fuerit gutturalis.

Futurum. העתיד

Prima litera Thematis verbi in fu-
 turo habet: & Secunda Cholem, ac
 additis אית in principio subscriptis,
 cum: , reliquis cum Chiric, Futu-
 ri induit formam. Igitur à prima per-
 sona incipiendo, Latinorum mo-
 re, dices.

Fœmin.	Mascul.	
תפקודי	תפקוד	visitabo. cõis.
תפקוד	תפקוד	visitabis.
תפקוד	תפקוד	visitabit.
	D v	plu

irregularibus verum est. 2. Reg.2.

קרא ליה Genes. I. קרא ליה לו

Cum verbū finitur in ר & super-
 uenit aliud ר quod efficit personas
 præteriti, contrahuntur duo Taf in
 vno cum Dagues שבה מת ברה ברה
 תי ברהם

Participium בינוני
 Fœmin. Mascul.

פוקרת פוקרת פוקד visitans.

פוקדים פוקדות visitantes.

Additis rectis pronominum pri-
 mitiuorum trahitur ad personas sin-
 gulas אני אמה הוא פוקד

precedente Cholem in: mu-
 tatur, alijs verò punctis præcedenti-
 bus, immutabile permanet.

Eadem est positio præteriti & par-
 ticipij (si participiū habet) cum ver-
 bum habet in secūda, יבש יבשים
 יבש וקו. At verò quæ habent
 Cholem, parti. carent. Cum vltima
 n vel ע fuerit, שומע & בורח dices, in
 for-

in tertijs mutant in: יבש יבשת יבשו

Præteritum. הֶעָבֵר

Fœmin.

Mascul.

Indica-
tiuus.
Actiuus.

פָּקַדָה פָּקַד visitauit.

פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ visitasti.

פָּקַדְתִּי פָּקַדְתִּי visitauit. côm.

Pluralis.

Fœmin. Mascul.

פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּם visitauerunt. côm.

פָּקַדְתֶּם פָּקַדְתֶּם visitauistis.

פָּקַדְנוּ פָּקַדְנוּ visitauimus. côm.

Fiunt personæ à prima positione additis literis תְּהִימוֹן. Vbi tamen ך ant ם adduntur, primæ in Seba mutatur, vt leuis fiat prolatio, cùm sint duæ literæ superadditæ. Thema verbi habet accentum in vlt. nisi sequatur dictio monosyllaba, aut habens accentum in principio. nam tunc migrat ad primam. Prouerb. 3. וְסָר אָרְצָךְ Psal. 9. שִׁכַּח אֵל. Quod & in

D iij irre-

stodiuit. f. vineam. Igitur prima coniugatio קל id est lenis vocatur. tum ratione significationis quæ lenis est: tum quia non grauatur puncto Dagues, vt secunda & quarta, nec literis additijs, demptis necessarijs ad cognitionem temporum aut personarum, quemadmodum tertia & quarta. Ideo prima lenis, reliquæ graues vocitantur.

Prima coniugatio perfectorum.

Primæ coniugationis thematres habet formas יגד יבש יבשו. cum omnes hæ formæ subscriptæ in prima litera, in secunda verò - frequentissimè, sed Cere & Cholem rarò, idque ferè in neutris, recipiunt. קָסַת אָהַב הִפֵּץ יָגַד (deme הִפֵּץ יָגַד quæ transitiva sunt). Quæ Cholem habent, in tertijs personis præteriti mutant in id: יָבֵשׁ יָבֵשׁוּ. in reliquis manet. Quæ verò habent .. in - in omnibus personis illud mutât, solû in ter-

actu, sed quod inter coniugandum certis in locis id eueniat. Duplicatū vocatur quod secundam ac tertiam literam congeminat, & in his secunda verbi litera amittitur in coniugatione, manente eius loco Dagues in tertia סבב א סבב. Planum ex iam dictis est themaverbi, id est tertiam personam præteriti, habere tres literas radicales, quarum prima א, Secunda נ, tertia ל dicitur. Nam verbum פלע, quod antiquitus Iudei cōiugabant, tot habet literas & hoc ordine dispositas. Sic verba quiescentia, vel defectiua, Pe, Nun, vel Lamed, Aleph, aut He vocantur. Verba perfecta transitiua (nam intransitiua, & deponentia per actiuas aut passiuas tantū voces) variantur per quatuor coniugationes. Intransitiua uoco, quorum operatio manet in operāte, nec extra progreditur. רכב equitauit. Transitiua verò quorum operatio extra proficiscitur שמר cu

latrium literarum ex themate verbi inter coniugandum excidit. Imperfectum cū amittitur aut quiescit aliqua earum. Imperfectum trifariam diuiditur, in defectiuū, & quiescens, & duplicatum, quod & defectiuum potest vocari. Defectiuum est, quod habet in principio ו, quod amissum virtute manet in Dagues secundæ literæ verbi, נפל א שפול. Quiescens est in quo vna aut plures ex literis אהוי in principio, medio, aut fine mutæ sunt. Népe א in principio, aut fine מצי אמר דה in fine תגלה ו solum in medio, בון. & in his monosyllabis, verbi thema, est infinitiuus. ו in initio aut medio tantū modò quiescit, vt בין ישב. Si plures literæ ex his quiescant, aut quiescant & deficiant, constituentur ordines compositi נכה אכה. Si vna tantū, erit ordo simplex בון גלה. Dixi א & ו circa principium quiescere, & Nun deficere, non quidem actu,

INSTITVTIONES

אתה אחו

מִמֶּנּוּ מִנְהוּ מִנְהוּ מִמֶּנּוּ

Plural.

שֵׁלֶהֶם

לָהֶם אֵלֵיהֶם לְמוֹ אֵלֵינוּ

אתם אתהם

מֵהֶם מִנְהוּ מֵהוּ

Pronomen tertiae personae demonstrans rem proximam.

Foemin. Mascul.

זאת זו Hic.

של זה & הוא

לזה frequentius subse

quatur nomini

bus, qua prece-

ditur. ביום ההוא

אלה של אלה לאלה את אלה מאלה

LIBER SECVNDVS.

De verbis regularibus. Prooemium.

Verboru genera apud Hebreros duo sunt. Perfectu, & imperfectum. Perfectum erit, ex quo nul-

D ij la

lius pronominis compositi, in plurali vero tertiae eiusdem pronominis, & in tertio pluralis, quarta linea eiusdem pronominis. Sic obliqui casus singularis pronominis primi, erunt.

שלי לי אלי אחי ממני מני מי vel שלי לי

In plur. שלנו לנו אלינו אתנו ממנו

Quia ad normam דברו & דברנו

Obliqui casus secundi.

Foemin. Masculin.

שלך שלך

לך אליך לך אליך

אתך אתך

ממך ממך

Plural.

שלכם שלכם

לכם אליכם לכם אליכם

אתכם אתכם

ממכם ממכם

שלו שלו

לו שלו לו שלו

אתו

tu mutant כלי. In compositione ve-
rò in chirc פרו ne concurrant duo
Seba in capite dictionis.

Pronomen primitiuum primæ personæ.

אני אנכי Ego.

אנחנו נחנו אננו Nos.

Secundæ personæ.

אתה Tu. *Fœmin.* *Mascul.*

אתה Tu.

אתם Vos.

Tertiæ demonstrans rem distantem.

הוא Ille.

הם Illi.

Vtitur scriptura horū triū pronomi-
num rectis pro obliquis. 3. Reg. 1.
Ego. 1. Me seruum tuū nō vocauit. Et
Eccl. 2. Sicut accidit stulto etiā mihi
eueniet. vt li. 6. Hypo. cap. 2. docui.

Obliqui casus fiunt articulis his
מן ל או אל Si terminentur
aut componantur ad normam deri-
uatiuorū pronominum, in singulari
quidem ad formam primæ lineæ il-

D lius

Semper amisso ד dempto in מקנהו
in quo demum apparet.

קשורר cum similibus, componun-
tur ac si esset bissyllaba, vt קוש, cho-
lem in - mutato בשתי בשתי
מלך. cum Dagues
in ארתי. nā quamuis sint trisyl-
laba, perinde ac si bissyllaba essent
ad regulam reuocanda sunt.

צדקה נקרה & alia eiusdem gene-
ris, in cōpositione & regimine, mu-
tant - primum in ;. Et ne duo Seba
in principio concurrāt, primum in
Chirc mutatur, manente secundo,
vt Cap. 11. dixi ברבתי ברבתי. Deinde
si secunda syllaba habet Cere, aut
quodcunque aliud punctum pro-
ductum quod non sit -, nihil mu-
tant, dempto in finali -, quod in re-
gimine genitiui solet in - mutari.

גולה גולה גולתי
כלי פרו לחי cum similibus, in extre-
mo periodi, Seba in Cegol cū accen-
tu mu-

nominib⁹, & pluralia pluralibus eo-
pulari & affigi solere, quod præci-
puè cernitur, quâdo fit compositio
cum nominibus illis, quæ in singul.
masculinorû, in plurali verò fœmi-
ninoꝝ habet formã, quæ cap. 4. re-
censui. בכור בכורות. In cõpositione.
אבי אבותי & בכורי בכורותי

תורת	מקנה	cum simili
תורת		bus, hoc est, nomi-
תורת		na quæ ד habent
תורת		in fine, preceden-
תורת		te . . In regimine,
Pronomen secundæ		cegol in . . mutat,
personæ.		hoc est, punctum
Fœm.	Mascul.	breue in produ-
תורת	תורת	ctû, contra naturã
תורת	תורת	regiminis. מקנה .
תורת	תורת	In plurali מקנים .
תורת	תורת	quia mascul. sunt.
Pron. III. personæ.		In compositione
Fœm.	Mascul.	מקני מקניו מקניו
תורת	תורת	מקנה מקניו מקניכם
תורת	תורת	תורת
תורת	תורת	תורת
תורת	תורת	תורת

Sem-

litera existente gutturali, illa ipsa
scribitur cum-; cum accentu in vl-
tima דוחך.

In hoc pronomine mascul. pro
fœmininis pronomibus in fine
periodi ponuntur, בך pro בך & אתך
pro אתך. Idem fit in obliquis secun-
di pronominis primitiui. לך pro לך.

Tertiæ personæ.

דברו	דברו	דברו	verbum suum
			vel illius.
דבריו	דבריו	דבריו	verba sua.
			inuenitur in singulari.
דברו	דברו	דברו	verbû eius.
דבריהם	דבריהם	דבריהם	verba eorû.
Nomen fœmininum in ד finite			
præcedente - ad præscriptum eius-			
dem pronominis masculini com-			
ponitur. Sed adhuc fœmininû, hoc			
amplius habet, quod ד in ר verti-			
tur cum Raphe, quia præcedit pun-			
ctum productum. Deindè, aduerte			
singularia pronomina singularibus			
nomi			

37 pto in illis quatuor pronomibus, de quibus Cap. 11. sermonē fecimus.

Iod plurale nominis non amittitur, sed semper retinet id nomen, ea parte qua pronomini coniunctum est ac colligatum.

Pronomen primæ personæ cōmunis generis.

דְּבָרִי verbū meū. in verbis גִּי

דְּבָרֵי verba mea.

דְּבָרֵינוּ verbum nostrum.

דְּבָרֵינוּ verba nostra.

In futuris est pronomen tertiz persone, si Dagues in Nun ponatur, Singularis numeri, sine eo verò Pluralis.

Secundæ personæ.

Fœmin. Mascul.

דְּבָרְךָ דְּבָרֶיךָ verbum tuū.

דְּבָרֶיךָ דְּבָרֶיךָ verba tua.

דְּבָרְכֶם דְּבָרֵיכֶם verbum vestrum. cum -

Quia naturam regiminis sequitur, vt dixi Cap. 7.

דְּבָרֵיכֶם verba vestra.

In pausa דְּבָרָךְ. Vltima nominis litera

ba eius oleo. & 61. & Job. 7. Dies mei velociōres fuerunt radio textorio. Superlatiuum fit per aduerbiū מְאֹד additum positiuo. Num. 12. Moyfes mansuetus valdè, id est, mansuetissimus. Relatiua sunt duo, eaq; indeclinabilia. Separabile וְשֵׁן, Inseparabile וְ cum cegol sequēte dagues וְשֵׁן qui venit. & הָשֵׁם qui posuit.

De Pronomine. CAP. XII.

כִּי pronomen aut nomen occultum siue cognominatio. cū enim dico, tu, intelligo Petrum. Diuiditur autem in נִסְמָךְ coniunctum, quod compositum vocatur, & נִפְרָד, separatum, quod nos simplex aut primitiuum appellamus. Vt tamen primitiua clariū intelligas, visum est à deriuatiuis incipere. Sed in primis diligenter aduertendum, vt in primo pronomine mutationes illas punctorum secundum regulas superius expositas efficias, & eas vique in finem intemeratas serues, excepto in

rum ac determinatum est, Ideoque nomina propria hominum, vel locorum, non regunt post se, sicut nec componuntur cum pronomine. & si talis oratio occurrerit, vt interueniat nomen appellatiuum, opus est, vt cum eo compositio aut regimen fiat. אַבְשָׁלוֹם בְּנוֹ רוּת עַבְדִּי. Igitur in summa, nomina propria carent numero plurali. Non regunt post se genitiuum. Non admittunt articulū ה. Non componuntur cū pronomine.

Quomodo nomina masc. in sing. regim. ponantur, dictum iam est cap. 5. 6. & 7. In plurali tamen ablato mem, & chiric in .i. verso, cū mutatione punctorum, vt hoc cap. & præcedentibus dictū est, סְפָרֵי גְדוּלִים גְּדוּלִי. In duali eodē ferē modo mutatio fit, præterq̄ quod chiric amittitur, & - in .i. mutatur, וְיָדַי יָדַי. Et vt vnoverbo finiam, regimen genitiui pluralis, in nullo differt à quatuor pronomibus paulo atē dictis, ab-

mutatione cauendum ne in dictionis capite duo seba concurrāt. nam talis vocalium prolatio esset impossibilis, ideo nomē habēs seba in prima, ex mutatione, sequente - aut... וְקָנִים דְּבָרִים מְלָכִים in dictis locis - aut... secundi loci mutabuntur in seba, & sic erunt duo seba in capite, וְדְבָרֵיהֶם מְלָכִי, propterea primum seba mutabitur in chiric, in deriuatis à nominibus duplex - , aut - , vt à וְקָנוּ וְקָנִיהוּ דְּבָרֵי מְשָׁלִי. In nominibus autem quartæ regulæ seba primum in - aut chiric, aut çegol mutatur, מְלָכִי סְפָרֵי חֲלָקִי, itē habentia eūdē situm vocalium cum superioribus, & si regulis dictis non comprehendantur, eandem admittunt mutationem, יָקָר יָקָרִים יָקָרִי, quia ad normā דְּבָרִים דְּבָרִי. Sed vt clariùs hæc intel ligas, aliqua de regimine dicenda erunt. Primū, Nomē regens post se, non recipit articulū ה, vt תַּחֲתַּי וְעַנִּי, quia iam nomen à genitiuo coarctatum ac

id est, he in fine idem valet quod la
 med in principio, quod in nomini-
 bus significantibus motum ad lo-
 cum tantum credo me inuenisse, vt
 ארצה שאלה למצרים pro מצרים.
 Sunt & alij articuli qui vocantur se-
 parabiles, quia nulli nomini adha-
 rescunt, sed per se dictione efficiunt,
 & sunt, של genitiui, אל datiuui, אַת ac-
 cusatiui. Qui quidem scribitur cum
 cegol, si post se habet Macaph, abs-
 que eo verò cum cere. Idè dicendū
 de artic. datiuui מן vel עם ablatiuui, vt
 גר של גר אל גר את גר גר מן עם גר

De regimine genitiui. CAP. XI.

Præter mutationes dictas capite se-
 xto, fiunt adhuc aliæ in nominibus
 quartæ regulæ, & formæ וקן & דבר
 cum similibus. Nā in quatuor pro-
 nominibus pluralibus יכם זיקם, &
 in regimine etiā plurali, adhuc ma-
 gis puncta literæ mediæ coarctan-
 tur. Dices ideo à דברי וברים. In qua

C iij muta-

locorum, additis לְנוּחַ בְּנוּחַ. Tertiò,
 quando habent post se adiectiuum
 לגוי גדול. Si tamen adiectiuum illud
 habet articulum ה, illi duo articuli,
 cū - subscribuntur, absente gutturali,
 בְּקִבְרֵי הַרְחֵב. Præterea, Si nomē inci-
 pit à Seba, לְמַד scribuntur cū chirie,
 dagues solūm post mem posito, ad
 signandum defectum nun, nam in-
 tegrum est מן. Lamed nō recipit da-
 gues, nec in se, nec post se, Beth ve-
 rò in se tantūm (quod & quando se-
 ba habent hi duo articuli לְבַב intelli-
 ge, nam post seba capitale rarò se-
 quitur dagues בְּבֵית לְבֵית) vt לְצַדִּיקָה
 בְּגִדוּלָה מְבַתוּלָה, & in regimine
 בְּדַבְרֵי יְהוָה. Deindè, si incipit nomē
 à iod cum seba, amittitur seba, ma-
 nente iod ocioso, & hi articuli cum
 chirie subscribuntur. לְיַמִּינֵי בֵּית הַוַּדָּה.
 מִהוּוֹדָה. Aduerte tamen verum es-
 se dictum illud Camhi in datiuo.

Pal. 9.

הא בסוף ימיבה במקום למד בתחלתה
 id est,

29

INSTITVTIONES

Cegol subscribitur הערים החכם

Si verò ab alijs literis quàm à gutturalibus nomina incipiant, omnes articuli -, mem chirie notantur, da-gues posito in prima nominis litera, quo ostendat præcedentem literam esse accidentalem & ascititiam nomini. Accusatiuus & vocatiuus articulis carent. horum exemplū sit.

Singularis numerus.

השיר השיר לשיר שיר משיר בשיר

Pluralis numerus.

השירים השירים לשירים שירים מ בשירים

Singularis.

העת העת לעת עת מעת בעת

Pluralis.

העתים העתים לעתים עתים מ בעתים
Præterea ל & ב sæpè habent seba, præcipuè in trib⁹ locis. Primò cum iunguntur nominibus regètib⁹ post se genitiuum בדרך הים. Secundo, nominibus proprijs hominum, aut

C iij loco-

De declinatione & punctis articulorum.

CAP. X.

Nomina declinantur per articulos, separabiles aut inseparabiles. In separabiles appellantur, eò quòd cum nomini adhærescant & adglutinentur, vnam partem aut dictionem cum eo efficiant. & sunt hi. הַלְמָבּ · ׀ · ׀ · ׀ nominatiui & genitiui est vbique, præterq̄ in proprijs nominibus. nam illa hunc articulum non admittunt, cum se satis ipsa demonstrant. Porro interdum ׀ articulus omnium casuum est, & tunc ad articulos separabiles, aut ad sensum confugiendū, vt casum seiungas à casu. לְ datiuui, & aliquoties genitiui, vt in psalorum titulis. בּ & מ ablatiuui. Et illis omnibus subscribitur ׀ & Mem .., cum à gutturali, aut ׀ nomē inceperit. (sæpè etiā si nomen incipit à הַעֵה isti articuli הַלְמָבּ cum - scribuntur, nõ cū -) Itē in polysyllabis à ׀ vel ׀ cum - incipientibus, ׀, הַ cū cegol

Est & quinta mutationis puncto-
rum ratio, formatio foeminini. nam
fit nomē foemininum à masculino,
praesertim in habentibus sexum, ad
dito ה in fine praecedente -, cū mu-
tationibus punctorum secundū ca-
nones superiores, גדול גדולה quia
- in: mutatur.

De numeris. CAP. IX.

Numeri duo sunt, singularis תנור
pluralis תנורים. Inuenitur autē dua-
lis, in nominib⁹ significātibus res na-
tura binas, ac finitur in im, praecedē-
te - cū accētū. vt תינים שפה שפתים
Dicitur tamen aliquando dualis de
pluribus ארבע כנפים quatuor ala-
ענים רמורת oculi excelsi.

Aliqua nomina inueniuntur quae
carent numero singulari, נעורים
כלאים פנים מים. Aliqua quae plurali
צאן שמשתה. Et nomina metallo-
rum & propria, quae ex lectione scri-
pturarū asidua cognoscere poteris.

rarò mutāt in - שקר שקר שמש שמש
In affixis habent se dupliciter circa
primā literam (secunda rarò -, fre-
quēter: sibi vēdicat, עבריהם ורכיו)
nā quae habent .. mutant in chiric,
ספר ספרי, aut צגול, ערך ערכי Quae
verò צגול in - vel chiric פשע פשעי
גפן גפני שלח שליחי.

Quinta regula. חוש ארך קדש cum
similibus, in compositione & plura-
li, Cholem in -: commutāt. Verūm
צגול in - aut Seba, quo dictum est
modo in superiori regula, mutabi-
tur. חפן חפנים חפני קדש קדשי.
Nomina harum regularum acuunt
penultimam.

De trisyllabis, & omnibus alijs nominibus.

CAP. VIII.

Nomina trisyllaba כפרה, & habē-
tia Dagues in media, גבסלם, & in
quibus prima litera est gutturalis, et
reliqua omnia quae in dictis non
sunt inclusa regulis, immutabilia
permanent, עמוד חרוץ.

reliquis casib⁹ permanet, eo quē dixi modo in p^oxima regula שִׁכְרָ לְכָב. Nomina in dictis regulis comprehensa, habent accentum in vltima.

Tertia regula. Quæ habet in prima, in secunda [?], in fine clausulæ - in - mutabūt. In reliquis casibus - in cere, & chiric excluditur relicto iod ocioso אֵיל אֵילִים אֵילֵי יוֹן וְיֹרֵר. Porro עֵיל חֵיל בְּיָה in plurali irregulariter faciunt עֵילִים בְּיָהִים

Quarta regula. Quorumcunq; nominum vtrunq; locum occupat çe gol. דָּרָךְ aut סָפָר, aut זָרַע, in formatione pluralis çere aut çegol primæ mutant in: , secunda vocali in - translata דָּרָכִים סָפָרִים זָרָעִים absque Dagues, etiam si finalis mutata sit in mediam, quia præcedit -). Si prima gutturalis extiterit, adsciscet sibi - : עֵמֶק עֵמֶקִים. In regimine nihil mutant, דָּרָךְ חֵטָאִים. In periodi extremo quæ çegol habet in primo loco, nõ

C

rarè

cunque vocali magna existente in secunda, in periodi extremo nihil mutant, sunt quippe lōgæ vocales. In reliquis casibus mutabitur in Seua - primæ, secundis vocalibus manētibus inuariatis. רָשַׁע רָשָׁעִים רָשָׁעִי. Excepto quod - aut - secunda syllabæ mutantur in regimine in - , דָּבָר. (& in pronomine cōposito דְּבַרְכֶם quod naturam regiminis sequitur, vt XIII cap. dicemus.) In gutturalibus eedem prorsus mutationes fient, hoc excepto, quod mutatio quæ fit in Seba in quibusq; literis, sub gutturalibus erit in - : עֵנֹן חֲדָר הַבַּל הַבָּלִים. Hęc regula cōstanter in masculinis seruatur, in foemininis nequaquā, קָמָה קָמוֹת קָמָה. substantiua mutant שָׂנֵה רָעָה בָּמָה שָׂפָה מָנָה מְנָרָה

Secūda reg. Cere in primo loco existente, & - in secundo, Cere in illis tribus casibus mutatur in: , & - secundæ mutatur in regimine in - , in reliquis

omnis, (legitur semper cum o, quā-
uis scribatur cū a) Excepto in Psal.
35. Omnia ossa mea. & Prouerb. 19.
Omnes fratres pauperis. In compo-
sitione כָּלִי אֶל לָל. Secundo, si nomē
finitur in aliqua litera ex finalibus
אִם אָמִים. Et in vniuersum puncta
correpta in productis mutantur, in
cunctis generibus nominum cū
similes casus inciderint. דָּם וְדָמִים
sanguis. מַעוּז וְמַעוּזִים fortitudo, אֶעוּ
אִירָא וְאִירָאִים ira. Ratio est, quia cū fina-
lis mutatur in mediam, media ipsa
recipit Dagues. Et cū secunda lite-
ra verbi duplicati amittitur, etiam
ponitur Dagues in tertia litera re-
manenti, quod post punctum pro-
ductum aut principale non fiet. Nā
post punctum productū haudqua-
quā sequitur Dagues. Intellige nisi
accentus in puncto illo producto
collocetur, vt יִסְבוּ לְיָמָה

De nominibus bissyllabis. CAP. VII.
Nomina habentia in prima, qua-
siupilori cunque

bus manet. צָר וְעָשָׂה שְׂרִי שְׂרִים. Ve-
rum בַּת פַּת בַּת cum pathac subscri-
ptis, id in chirc mutat. גַּתִּי בַתִּי פַתִּי
Secunda regula. Quae habent vt
לְעָרֵי frequentius nil mutant in illis
tribus casibus. In regimine tamē se-
pe mutant in çegol יְהוּדָה שָׁם. In istis
tamen nominibus עַם אִם עַת שָׁן
גַּם עַת עַת אִם עַת & alijs eiusdē
generis, çere in chirc mutatur in
plurali, & in tota cōpositione pro-
nominis, tā plurali quā singulari.
קָרָא קָרָאִים קָרְוָה, & recipit Dagues vl-
tima litera nominis, quia punctum
correptum in productum mutatur.
Nam punctum correptum cum Da-
gues, eandem vim habet quā pro-
ductum solum per se.

Tertia regula. Quae habent Cholé
raro mutant, etsi futura est mutatio
fiet in in duobus præcipuè locis.
Primum, si nomen illud à verbo du-
plicato oriatur. תָּמִים תָּמִים תָּמִי à ver-
bo תָּמַם. & חָקִים חָקִים חָקִים à
חָקָה. & בָּלָל בָּלָל בָּלָל à בָּלָל
omnis,

21
Annota-
tio.

INSTITVTIONES

loco habere. Exemplum regiminis יהוה מקדש יהוה sanctuariū Domini. pro מקדש & שמש in fine clausule loco שמש. Accentus qui eandē vim habent, cū fine periodi (quæ קודם פסוק vocatur, cuius hæc est figura: & cū dimidio periodi quæ אהבה appellatur, cuius typus hic est א) hi sunt:

סגולה רביע וקדש קדש של שלח פסק.
Postremò, cū in fine periodi futura est puncti mutatio brevis vocalis in longā, mutatio illa fit in prima vocali nominis bisyllabi. At verò cū in regimine mutatio futura est fit in extrema vocali illi^o dictionis qua cōmittitur sequenti nomini.

De mutatione punctorum quæ fit in nominibus monosyllabis. CAP. VI.

His iactis fundamentis sit prima regula. Nomina monosyllaba cū subscripta, in regimine genitiui illud mutāt in - וי שלום שר princeps pacis. In reliquis tamen tribus casibus

fontibus oritur. Primò ex regimine genitiui, quod est quando nomen substantiuum iungitur substantiuo, & tunc primum est in quocunque se obtulerit casu, secundum necessariò erit in genitiuo. וי בן filius Isai. Secundò ex formatione pluralis. Tertio ex compositione pronominis cum nomine aut verbo. Postremò ex periodi fine. Deindè quatuor sunt puncta permutabilia: quæ mutantur in Seba. & Cholem in - cū in prima syllaba collocātur קדש קדשים נדר נדרים דקר דברים. Præterea aduertendū, quod mutatio triū illorum punctoꝝ quæ fiebat in Seba sub alijs literis, sub gutturalib⁹ mutabitur in - חכם חכמים sapiens וי nubes.

Adhuc, nomen singulare regens post se genitiuum, pūctis correptis, periodi verò dimidium (aut extremum, & quæ eandem vim habent) longis gaudent vocalibus in primo loco

INSTITVTIONES

leph aut in quacunq[ue] alia litera, siue illa sit masculina siue foemina, nomina finiuntur, efficitur pluralis, addito im aut oth. אצבצב אצבצב exercitus, אשששששש peccator. Ratio est, quia ה in fine tantum ociosa est, ideo addita terminatione pluralis, ה rejicitur. Verum cum alia litera in quouis loco apte possint collocari, in suis permanent locis quicquid addas illis.

Nominum inuth, & ith, pluralis typus erit, iioth, hoc est ה mutatur in oth, & profertur iod quod ante erat ociosum, vt מלכות מלכות מלכות. מלכות מלכות מלכות. Verum vnum iod ex illis omittitur plerumque יהודי ludaeus. עבריים Hebraeus יהודיים.

De mutatione punctorum in genere.

Mutatio punctorum in qua huiusce artis summa stat, ex quatuor ceu fontibus

מקום olla, משכן tabernaculum, מקום locus, אב pater, בכור primogenitus, חלון fenestra, מאור luminare. sed dices קירות & caetera. Sunt quoque & foeminae quae in ה terminantur in plurali. אלה quercus, אלהה manipulus, אימה terror, ביצה ouum, חטה triticum, לבנה later. Caue ergo ne talia tibi imponant.

Ex his plane colliges tantum duas declinationes apud Hebraeos inueniri, quarum prima masculinorum est, quae in im finitur in plurali. Secunda foeminorum est, quae in oth terminatur. Pluralis in masculinis a singulari format addito im גרים. Verum in nominibus illis masculinis quae recensui, in ה finitis, & foeminis in eadem terminatis litera, ה vltimum mutabitur in ה excluso camez illi precedens. שעורה hordeum. גמלה גמלה formica. Et in foeminis in ה finitis, mutatur in oth. תורה תורות lex. Porro si in Aleph

Duae declinationes.

na sunt. גוליה reuelans, מקרה grex.
 Caterùm, omnia nomina in alijs li-
 teris desinentia, demptis his tribus,
 masculina sunt. סלם scala, נגב fur.
 Porrò in numeralibus cardinalibus
 à tribus vsque ad decem (& sæpè a-
 lias) contrarium seruatur. nam quę
 finiuntur in ה sunt masculina, &
 quę in literis masculinis, foemini-
 na sunt. Sic ששה sex, ארבעה qua-
 tuor, masculina sunt. Sed ארבע &
 שש foeminina.

Tertia regula. Ex adiunctis verbis
 aut pronominibus deriuatiuis aut
 adiectiuis nominibus, substantiuo-
 rum genus dilucidè percipitur, in
 ambiguis præcipuè, vt sunt שמש sol
 בגד vestis, רוח ventus, מחנה castra.

Quarta reg. Nomina in ים in plu-
 rali finita, sunt masculina. שיר שירים
 Mox in ות finita foeminina sunt,
 גדולה גדולות. Sciendum est tamen
 còplurima reperiri nomina mascu-
 lina i oth finita. קיר paries, קול vox,

Ex termi-
natiõe plu-
ralis.

officio, genus virile ne sit, aut foemi-
 neum, aut commune cognoscitur.
 Nam si masculis tantùm conuenit,
 erit masculinum איש vir, וקר mascu-
 lus. Si foeminis, foemininũ, אמה an-
 cilla, תקנה spes. Si ambobus, erit cõ-
 mune. חיל fortis, עבד seruus. At ve-
 rò nomina fluuio-rũ, masculina sunt
 פרת Euphrates, גחון Ganges. Dein-
 de vrbium ac regionũ nomina, foe-
 minina sunt. בבל Babylõ, יהודה Iu-
 da, ירושלים Ierusalem. Sicut & no-
 mina quę membrorum significant
 iuga, quod dualitatem vocat. יד ma-
 nus, עין oculus, רגל pes. Denique no-
 mina animantium ferè communis
 aut ambigui sunt generis. יונה colũ-
 ba, בקר & שור.

Secunda regulã. Nomina in נ aut
 מלכות exercitus, צבא exercitus, מלכות
 regnum, אחת vna. Aut in ור finita,
 præcedente Camez ipsi ה, sunt foe-
 minina הוודה lex, עולה iniquitas. A-
 lioqui si cegol præcedat ה masculi-
 na sunt.

Regulage
neris exsi-
gnificatio
ne.

Ex termi-
natiõe sin-
gularis nu-
meri.

Profertur tamen Seba in medio dictionis, tribus in locis. Primò, si fuerit sub litera notata dagues, דָּגוּעַ. Deindè, si duo Seba sint simul, primum quiescit, secundum mouetur דָּגוּעַ. Postremò mouetur Seba quòdo est sub litera prima in dictione geminata דָּגוּעַ. Alioqui si collocatur sub secunda litera, non profertur דָּגוּעַ. Verùm aliquando vertunt illud: in דָּגוּעַ. Hæc de literarũ ratioe ac prolatione dixisse sufficiat. Reliqua quę hoc in loco adduci poterant, Iudæis hac in re nimium sollicitis discutienda relinquamus.

De genere & declinatione. CAP. IIII.

Partes orationis.

Partes orationis tres sunt. ׀שׁ nomen, in quo & pronomen. ׀שׁ Verbum, in quo participium. ׀שׁ Dictionis, in qua reliquę orationis partes intelliguntur. Genera tria sunt, masculinum, fœmininum, commune seu ambiguum, quorum indicium his regulis explicabitur.

Prima regula. Ex sexu, cõditione,

B iiij officio,

etum quasi prementis) quod potest poni in ventre literarum omnium, demptis gutturalibus & res. In literis דָּגוּעַ vt dirigat earum prolationem, vocaturq; dagues lenis. In reliquis quo pressius efferantur, & vocatur dagues forte. Est & quædam virgula vocata raphe, id est leniens, quæ ponitur tantum supra literas דָּגוּעַ, vt lenem faciat prolationem. Neque semper scribitur, sed inesse toties intelligitur, quoties dagues absuerit. Igitur דָּגוּעַ cū dagues quodammodo fortiter, cum raphe leniter efferuntur. דָּגוּעַ cum dagues c, p, t: cum raphe, ch, ph, th.

Raphe

De Punctis. CAP. IIII.

tantum sub gutturalibus ponuntur. in principio aut medio dictionis ponitur. in quouis loco dictionis collocatur. Seba in capite mouetur, hoc est profertur, in medio aut sine quiescit, hoc est nõ profertur, sed ad præcedentem syllabam talem literam mittit, דָּגוּעַ

Seba.

Pro-

runtur. בגוי פני קו
Literæ diuiduntur secundum prolationis instrumenta, nam בּוּמֵ לitteræ labiorum, וּסְצֵרֵשׁ דֵּנְטִיּוּ, וְשֵׁלִינָה דֵּנְטִיּוּ linguæ, וְיִכְּקַל אֶחָד gutturis, vocantur.

Mappic.

מֵ in fine dictionis recipit aliquã do pũctum mappic, id est, extractorem, eò quòd extrahit literam à sua natura, efficiens, vt quodammodo proferatur. לֵבָה

Tres hæ literæ similes in sono שׂ צ ם, hoc solo differentes, quòd שׂ molliter, ם asperius, צ vehementissimè proferuntur.

ע ה

ה vel y quum in fine ponũtur præcedente aliquo puncto longo, dempto - , recipiunt - , & profertur vocalis illa ante literas contra naturã punctorum וּמֵי הַצֵּלִיּהּ. Et tunc ע cũ ferè muta sit alibi, in fine dictionis, vt H tenue profertur. Hoc inter cõiugandũ summè aduertendũ est.

Dagues.

Dagues est quoddã punctum (di-

B iij etum

quia in fine aliam induũt formam, quam in principio & medio nõ habebant. Ex his duplicibus duę tantum puncta recipiũt ך̄ necessariò - vel: ך̄ ך̄ ך̄ ך̄ aliquando - . Literæ bi-partitò diuiduntur, aliæ sunt radicales וּסְצֵרֵשׁ גּוּעַ צֶרֶק, aliæ verò seruales (quę interdum sunt & radicales) אֶחָדָה מְשֵׁלִיבּוּ. Vtrarumque cognitio ex totius grammaticæ pendet intelligentia. Punctum quod habet Sin in dextro latere sibboleth, in sinistro sibboleth nuncupatur.

Quę literæ radicales, quę seruales.

Sin:

Ex seruilibus וְיִכְּקַל appellatur quiescentes, quia ponũtur sæpè sine punctis (& tunc manent ociosę) tantum ad dictionis ornatum, וְיִכְּקַל. Quod verum non est in iod & vau in duobus locis. Primò, si simul in fine dictionis ponantur: nam tunc prima manet ociosa, secunda profertur, vt וְיִכְּקַל גּוּי שְׁנוֹתֵי. Secundò, si iod vel vau disiunctim sequatur post quamcunque vocalem a, vel u, tunc profertur.

De literis ociosis.

runtur.

II INSTITVTIONES

Composita.

:- Camez chateph.

:- Pathach chateph

:- çegol chateph.

Ex his pūctis seu vocalibus sunt vocales longæ, illæ, nimirū, quæ in vnaquaq; specie enumeratarum vocalium primo se offerunt loco. Reliquæ verò sunt correptæ,

Regula. Nota quòd in nominibus literarum accentus in prima, potestas itidem in prima nominis litera collocatur, vt áleph, a. In punctis accentus in vltima, potestas in vocali prima nominis ponitur, vt camez valet a. Excipe :- quod sonato.

De literarum ratione ac prolatione

CAP. II.

Litteræ
duplices
quot.

Quinque sunt literæ duplices in alphabeto, quarum primæ in principio & in medio, secundæ in fine solum ponuntur, ideo duplices vocantur. Finales quoque nuncupantur,

B ij quia

HEBRAICAE.

10

קמח	çamach	ס
אין	Ain	ע
פפ	Pe Phe	ף
צדיק צדיק	çaddic çadd	ץ
קוף	Quoph	ך
רש	Res	ר
שין	Sin	ש
שין	çin	ש
תא	Tau	ת

De Punctis.

Quum apud Hebræos omnes literæ sint consonantes, vocalium loco punctis vtuntur: ex illis quædam vocantur composita, quædam verò simplicia.

Simplicia.

- :- Camez :- Chiric cum iod
- :- Pathach :- Chiric sine iod
- :- çere :- Cholem
- :- çegol :- Surec cum vau
- :- Seba, vel chateph.) :- Surec quibbuç.

Compo

INSTITVTIONES

IN LINGVAM SANCTAM,
MARTINO MARTINEZ CANTA-
PETRENSI AVTHORE.

Deliteris et punctis in generali

CAPVT I.

האותיות, quæ Latinè literæ dicun-
tur, sunt duæ & viginti.

א	Aleph	א
ב	Beth	ב
ג	Guimal	ג
ד	Daleth	ד
ה	He	ה
ו	Vau	ו
ז	Záin	ז
ח	Cheth	ח
ט	Teth	ט
י	Iod	י
כ	Caph Chaph	כ
ל	Lamed	ל
מ	Mem Mem	מ
נ	Nun Nun	נ
	B	ן

Οὐ θιμιλον λακωνικον ἀνδρῶν α κλοσε ἰσλαδισ
Οὐδ' ἔποςας κυχνοισιν.

His igitur valere iussis, reliquū est, ut compen-
diaria breuitate τὰς ἑσθλας ἐν ἰσθλασιν κλησιν,
perstringant, si prius vos monuero linguam
hanc non esse adeo misem ac cicurem, ut om-
nino velit subdere colla iugo. Conabimur ta-
men eius feritatem reprimere, ne in ipsorum
Hebraeorum rebellione & pertinacia perstet.
Atque ut radicibus tota res mente percipia-
tur, ab ipsiusmet initijs, ac primordijs
pertractanda mihi lingue san-
ctæ rudimenta esse
videntur.

Fol. 26. lin. 4. עבדי. 27. 14. י. 28. 17. vt in
proprijs nomi. & 38. 4. sceminina pro mascu.
46. 18. ח. 59. 5. בחר. 61. פ Imperat. cum
dagues. 62. פ Futur. & Partic. absq; dagues.
64. 3. in margine. 2. Paral. 28. 97. 1. וי
IN CHALD. 15. 8. די. 33. 6. פקד. 53. 12.
לריו apud Danielem.

EIVSDEM MARTINI
MARTINEZ CANTAPETRENSIS
sacrarum literarum studiosis, ac per-
inde Hebraicę literaturę can-
didatis Parenesis.

IV equidem reluctatus sum quod
D petebatis annuere, cum videre com-
plures authores, tum veterum, tum
recentiorum, Hebræorum, ac nostrorum clä-
rissimos rudimenta huius linguę in artem re-
degisse, ac posteris tradidisse, inter quos ego
ὁς ποτ' ἀδυνατῶ εἶναι ἡγεῖσθαι. Sed ut verum fa-
tear nullum mihi videre contigit auctorem tā
diligenter in hac re versatum, quin discipulis
edocendis ineptus esse videretur. Cum hic tam
arctus ac brevis sit, ut qui nisi verborum
מְבַרְבְּרִים nihil in medium afferat: ille tam la-
tus ac dispersus, ut facilius ex Oceani fluctibus
pateat exitus, quam ex istiusmodi verbosissi-
mis præceptiunculis, οὐ ψυδῶν τῶν λόγων
διὰ πᾶσι, καὶ οἱ βροτῶν ἐλαττοῦς, ut ait Pindarus in
Olympijs. Maxime inter nos, apud quos piacu-
li, aut lese maiestatis crimine reus habetur,
qui in his vel parum temporis insumpserit à
sophisticis nenijs auocatus. Verum huiuscemo-
di hominibus quid dicerem haberem, tamen a-
liò properans, dicam illud Theocriti:

ὁυθε-

4
nomine digna esset, reiectis super-
uacaneis, appositis necessarijs, expo-
sitis obscuriorib⁹, componere. Com-
posui auspice Deo, in cuius maiore
cultu hæc omnis opera nauata est,
& ad finem qualicium est diligen-
tia perduxit. Eam vos sapientissimi
viri qua soletis humanitate suscipi-
te, utpote literatis hominibus lite-
rariu planè munus, plura indies ac-
cepturi quæ altiorem sapiant erudi-
tionem, si hoc vobis, ut spero, non
ingratum fuisse cognouerim. Paruū
quidē est quod in præsentia vobis
offero, sed, ut ille aiebat, paruū par-
ua decent, & vestra æquanimitas au-
daciā meam incitabit, quæ nō mi-
nùs parua libenter accipit, quàm
magna liberaliter impertit. Valere.
Ex hac florētissima Academia, quin-
to kalendas August. anno à Virgi-
nis partu sesquimillesimo quadra-
gesimo septimo, cum xxix ferē an-
num ætatis agerem.

Amor

III A

³ bis velut totius mei profectus au-
thorib⁹, debito iure destinavi, quod
quale sit paucis iam aperiam. Quin-
que aut eo plus agitur anni, cum ex
honorifico vestrum omnium suf-
fragio, & consensu, cathedra lingua
rū prappositus hoc munus exequor,
ea auditorum frequentia, quæ nulli
(quod sine arrogantia dicam) ante
me contigit, experientiaq; ipsa, quæ
nemo nõ probatissimam magistrã
esse cognovit, apertius intellexi, ni-
hil magis in hac arte sermonis He-
braici, quàm arte opus esse, & docta
& compediaria. Qui enim ante me
munus hoc susceperunt, partim ita
prolixè, ita confusè rem tractarunt,
vt in eo quod sua sponte obscurum
erat, maiores tenebras offuderint:
partim ita ieiunè ac tenuiter, vt san-
cta linguæ cãdidatus vix quidquã
studio suo dignũ inueniat. Hac ne-
cessitas me coëgit vt rationè de in-
tegro inirem, & artè quæ verè hoc

A iij nomi-

²
MARTINVS MARTI-
NEZ CANTAPETRENSIS SACRÆ
Theologie Magister, linguarum trium
Salmantica professor, seuerissimo
eiusdem Salmanticensis Aca-
demie Senatui S.

Vid quid est in me
eruditionis, & stu-
dij, multis cum an-
nis; tum laboribus
collectũ, & si scio q̃
mediocre quamq;
exiguum sit, tamen id totum vobis,
conscripti patres, offerre, ac dicare
potissimum constitui. Apud vos e-
nim à primis educatus incunabulis
post prima literarum rudimenta, sa-
cræ Theologiæ disciplina, & lin-
guarum cognitione instructus, sine
quibus illotis, vt aiunt, manibus san-
ctæ literæ contrectantur, ne ingra-
tus, ne immemor tanti censerer be-
neficij, cum alia, tum hoc, quod nu-
per elucrubatum opusculum est, vo-
bis

Pedro del Marmol, nuestro escriuano de camara, de los que residen en el nuestro consejo, para que se vea si la dicha ympression esta conforme a los originales. y se os de licencia para los poder vender, y se os tasse el precio que por cada volumen ouieredes de auer, fopena de caer e yncurrir en las penas contenidas en la diche pragmatika y leyes de nuestros Reynos. Dada en Madrid a veynte y cinco dias del mes de Agosto. de M. D. L X I X. años.

D. Cardinalis Saguntinus.	El Licenciado Morillas.	El Licenciado Pero Gasco.
El Licenciado Iuan Thomas	El Licenciado Iuan çapata.	Don Antonio de Meneses.

Yo Pedro del Marmol escriuano de camara de su C. M. la fizé escriuir por su mandado con acuerdo de los de su consejo.

YO Pedro del Marmol secretario del consejo de su Magestad, por mandado de los señores del consejo doy fe que por los dichos señores fue tassado vn libro q es arte Hebraica y Chaldea que compuso el maestro Martin Martinez, residente en la vniuersidad de Salamanca, que con licencia de su Magestad fue ympresso en seys mrs cada pliego, y a este precio de seys mrs el pliego y no mas mandaron que se pueda vender el dicho libro. Y que esta tassa se ymprima en el dicho libro, y dello por mandado de los dichos señores di el presente que es fecho en la villa de Madrid a nueue dias del mes de Nouiembre de 1570.

Pedro del Marmol.

A ij

LICENCIA.

DON PHELIPPE Por la gracia de Dios Rey de Castilla, de Leon, de Aragon, de las dos Sicilias, de Ierusalem, de Navarra, de Granada, de Toledo, de Valécia, de Galicia, de Mallorca, de Senilla, de Cerdeña, de Cordona, de Corcega, de Murcia, de Jaen, de los Algarbes, de Algezira, de Gibraltar: Conde de Flandres y de Tyrol, &c. Por quanto por parte de vos el Maestro Martinez Cathedratico de propiedad en la vniuersidad de Salamanca, nos fue hecha relacion que vos auiaes hecho vn arte Hebreo que se intitula en Instituciones Hebraicas, que esta ympressa, a la qual auiaes hecho algunas enmiendas y correcciones y addiciones, para que con ellas se ymprimiese segunda vez: y otra arte Chaldea q se intitula Instituciones Chaldaica, las quales obras eran muy utiles y provechosas para los naturales de estos nuestros Reynos, y nos supplicastes os diessemos licencia y facultad para las poder ymprimir, o como la nuestra merced fuese. Lo qual vusto por los del nuestro consejo, y como por su mandado se hizieron las diligencias que la pragmatika por nos nueuamente hecha dispone, fue acordado que deuamos mandar dar esta nuestra carta para vos en la dicha razon: e nos tuuimoslo por bien: y por la presente damos licencia y facultad a qualquier ympressor de estos nuestros Reynos para que por esta vez, puedan imprimir los dichos libros que de suso se haze mencio, sin que por ello cauya ni incurra en pena alguna, con que despues de ympressos no se puedan vender ni vendá sin que primero se traygan al nuestro consejo, juntamente con los originales que en el se vieron, que vā rubricados y firmados al cabo de

Pedro

INSTITVTIONES
IN LINGVAM SANCTAM,
MARTINO MARTINEZ CANTA-
PETRENSI AVCTORE, NVNC DE-
mum eiusdem labore, ab innumeris men-
dis, quæ in prima editione irrepse-
rant, repurgatæ, & ad li-
nam reuocata.

DEINDE

Additæ sunt vice appendicis, in linguam
CHALD. Institutiones, quæ nunc
primum in lucem prodeunt,
codem Auctore.

CVM LICENTIA

SALMANTICAE
Excudebat Mathias Gastius

M. D. LXXI.

Está tassado en dos Reales.

30,4

